

ELŐFIZETÉS

HELYBEN:

Egy évre 24 korona.
Egy hónapra 2 korona.

VIDÉKEN:

Egy évre 28 korona.
Egy hónapra 2 k. 40 f.

HIRDETÉSEK:

4-betűs betű sor egyszer 20 fillér,
minden következőnél 16 fillér.

Ryilttér betű sora 40 fillér.

ARADI KÖZLÖNY

POLITIKAI NAPILAP.

SZERKESZTŐSÉG:

Aradi és csanádi egyesült
vasutak palotájában.
TELEFON-SZÁM: 357.

KIADÓHIVATAL:

Aradi Nyomda Részvény-
Társaság.
József főherceg-ut 22. sz.
TELEFON-SZÁM: 151.

Arad, 1909.

FELELŐS SZERKESZTŐ:
STAUBER JÓZSEF.

Vasárnap, szeptember 12.

Mai számunk főbb közleményei:

- Nincs pénz a polgári iskolai óradóknak.
- A hegyaljai villamos.
- Az aradi román püspök az egyház és a kultuszminiszter konfliktusáról.
- Készülődés a szoborleleplezésre.
- Inzultált vasúti főnök.
- A hipnotizált leány.
- Az ajándék.
- Megnyílt a pankotai cigányiskola.
- Versengés az északi sark körül.
- Vidám esetek.
- Az első minisztertanács.
- Aradi élet.
- A lövőpetri-i dráma.
- Aradi gyógyszerészből egyetemi tanár.
- A királygyakorlatok befejezése.
- Tarkaságok.

Politikai megnyitó.

Arad, szeptember 11.

Ma megtartották a szünetet követő minisztertanácsot, s ezzel a politikai élet egyszerre az események forgópontjába jutott annyival inkább, mert a minisztertanács nem csak szokásos folyó ügyekkel foglalkozott, a melyek a nyári pihenő alatt fölmerültek, hanem a kormány lemondásával is, a melynek a szünet előtt való ideiglenes kibontakozás után be kellett következnie.

Ezzel hát újra ébren van a politika. Hogy fölébredhessen, egy dologra mindenestre szüksége volt neki. Arra, hogy — aludt legyen. De a nyár hosszú heteiben aludt-e hát

csakugyan a politika? Azt a politikát értjük, amely valóban az. Amelynek irányítani és vezetni kell az ország dolgát, vagy amelyik azon van, hogy irányíthassa és vezethesse. Szóval: az igazi politikusokét, akiknek a politikája cselekvés, alkotás, vagy terelés — felelősséggel és hivatásból. Aludtak, vagy aludhattak-e ezek és a munkájuk ideig? Olyan-e ezeknek a hivatása, amely megengedi, hogy heteken és hónapokon át tétlenül szenderegessenek a nyár ölében? Bajos elhinni. A politikusok és a politika bizonyára ébren voltak a nyáron is. Sőt, ha az idők természetét, nézzük, azt kell hinnünk, hogy ébren voltak akkor is, mikor a többi ember mélysegesen aludt.

Mi tehát az, amiről most ezt jelentik, hogy ébred? Micsoda politika? És kiknek a politikája? Nem kell sokáig törni rajta a fejét senkinek. Csak nézzen belé az újságokba és már megtalálja a választ. Láthatja, hogy az a politika, amelynek a fölébredését bejelentik, már nemcsak ébred, hanem valóban föl is ébredt. Már munkában van — a szája. Már sutog és üvölt. Már regél és liheg. Már közöl, kipattant, megsug, fölvilágosít, beavat és leleplez. Már rángatja a vészharang kötelét és küldözgeti szét az országba a véres kardot. Lóra, aki magyar!

Mert ez az a politika, amely a hi-

vatalos szezon beköszönésével kötelességszerűen fölébred, hogy pihent erővel folytassa, a mit a nyár elején még nem egészen megrokknva, abahagyott. Annak a végigszaj politikának a fölébredését üdvözölheted, nyájas olvasó, a mely minden istenadott napon a kisebb, nagyobb és legnagyobb közéleti szenzációk végtelen sok fogását találja föl neked, egy csöppet se takarékoskodva semmiféle füszerrel az attikai sótól a boldongomba lisztjéig és a nadragulya nedvéig. Az a politika ébred most, a mely hűségesen és becsületszóra elreferál minden pletykáról, mendedmondáról, folyosói kiszólásról, vacsorázó, meg erősen a vacsora után lévő képviselő urak megnyilatkozásairól. A mely hűségesen leleplezi nap-nap után, mely közéleti férfiak hány óráig, percig és másodpercig és hány fok szélesség alatt sétáltak a politikai korzón; de azt se tartja titokban, mit és miről beszéltek a politika vezető férfai, négy szemközt, abszolút bizalmas tanácskozáson éjjeli órán a vasúti összekötő hidon.

De hát ez így volt, s alig hihető, hogy valamikor másképp lesz. A közönség mindig jobban szeret egy font valóságnál egy mázsa kombinációt, találgatást, pletykát. Azért is, mert a kombinációk többnyire kalandosabbak a komoly pozitívumnál, sokszor több bennük a botrány, s talán ezek

Leánysorsok.

*

A hivatalból 6 órakor eltávozott mindenki, csak Ilma, az egyik gépiró kisasszony maradt egyedül. Ő megvárta, míg mindannyian elhagyták az irodát és csak ekkor kezdett ő maga is az öltözködéshez. Az ablak üvegje helyettesítette nála a tükröt és mialatt feltűzte kalapját, közben fürkészve nézett az átellenben lévő villamos megálló helyre. Valahányszor egy férfi közeledett a megállóhoz, szíve hangos lüktetésbe fogott. De mikor jobban szemügyre vette az arra közeledő férfiakat, mindegyiknél azt konstata: „hogy ez sem ő”...

Várt... Nyugtalanul fogta el az arca lángja gyúlt, a szeméi kitüzesedtek. Nyugtalanul füzte gondolatait:

— Megígérte, hogy eljön. Határozottan ígérte. Forró csókját még most is itt érzem ajkamon, melynek elcsattanásakor oly édesen mondta: „Hat óráig ott leszek. Várni fogom. Egész biztosan. Beszélni akarok magával”...

Egy magas alak közeledett a villamos megálló felé. Ilma arcán egy gyöngye reménysugár jelent meg: „Ez ő lesz”. Újból csalódott.

A szemé már káprázott az erős nézéstől, a szívében pedig mind nagyobb mérveket öltött a keserűség.

— Nem jön... Nem jön... susogta és csalódottan jött el az ablaktól, de csakhamar visszaszaladt.

— Mily határozottan mondta, hogy itt lesz.

Hogy várni fog. Hogy bizalmas kettesben beszélhessen velem. Miért nem jön hát?

Amint így kínos eltűnéssel állt az ablak mellett, tekintete az átellenben lévő ablakra esett, a honnan szintén egy fiatal leány bámult kifelé. Az arca piros volt és oly mohó pillantással nézett az utcára, mintha ő is várna valakit. Ilma kíváncsián kezdte szemlélni. Fehér battist blous volt rajta, melynek ujjai könyökön felül össze voltak kötve rózsaszín szalaggal. Hajában is rózsaszín szalagcsokor. Keblén egy vérpiros rózsza illatozott, mely kedves harmóniát képezett üde arcával. A szeméi körül az a friss, üde mosoly lebegett, mely élő tanúsága annak, hogy boldogságban uszik a lélek.

Ilma az órára pillantott. Hét felé járt az idő.

— Mehetek. Most már úgy sem jön. Ugyis hiába várom.

Pár lépéssel hátrált az ablaktól. De nem tudott elmenni. Ugy érezte, mintha valami gúnyos szellem ingerkednék vele: „Ládd, amaz mily boldog, mily könnyed, friss mosolygással néz kifelé. Már a kezével is integet valaki felé. ... Nézd, nézd az arcát, hogy dagad a keble a boldogságtól. Mily üdén nevet valakire. Láttod?”

Igen, Ilma látta és ez az üde nevetés nagyon fájt szívének... Kimondhatatlanul.

A fehér blousos leány arca hirtelen teljesen egyenlő lett a keblére tűzött piros rózsaszínével. És Ilma tudta, hogy mi okozta ezt a hirtelen változást: egy férfi. Egy daliás férfi

jelent meg a közeli utcasarkon és finom kalapemeléssel felelt a leány integetésére. Ilma sápadtan figyelte a kedves jelenetet és amint átnézett a leányra, a szemével így beszélt neki: „Boldog vagy, ugy-e? Megjelent az, akit vársz... oly nagyon vársz! Ez nagy boldogság! Ládd, én hiába várok...”

A fiatalember befordult az átellenben lévő ház kapuján. A pirosarcu leány elment az ablaktól. Ilma, mintha odaszegezték volna, mozdulatlanul nézett át, csak a melle lihegett kétségbeesett, aránytalan pihegéssel. És ahogy a fehérblousos leány elment az ablaktól, Ilma belátott a szobájába. Halvány rózsaszínű leányszoba volt az. Izléses és elragadó.

Már majd eltelt egy félóra, de a fehérblousos leány még mindig nem tért vissza szobájába. Sötétedni kezdett, a halványrózsaszínű szoba mind nagyobb homályba veszett Ilma előtt. Nem-sokára megjelent a leányszoba ablakánál egy fehér bóbítás szobaleány és egy aranyos virágvázában két szál rózsát helyezett el. És ez a fehérbóbítás szobaleány a leányszobától jobbra lévő öt ablakot sorjában kinyitotta, felgyújtotta a csillárakat. A leányszobától közvetlen jobbra lévő ablakokra esett hirtelen Ilma tekintete. Ez a szalon volt. Fényes, gazdagon berendezett szalon. Egyik sarokból hatalmas ébenfa zongora huzódott végig majdnem a fél szobán. És enél a zongoránál ült vigan a pirosarcu leány. Valami andalító dalt játszott és közbe-közbe kedves pillantásokat vetett a mellette ülő férfire. A szobában kívülk senki sem volt. A

nélkül a publikum nem is tudna he-
vülni az alapjában véve igen ko-
moly és részleteiben igen száraz poli-
káért.

Nincs pénz a polgári iskolai óraadóknak.

Izgalmas vita a tanácsülésen.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, szeptember 11

A tanács ma tartott ülésén jellemző köz-
igazgatási esemény játszódott le, melyet elmon-
dunk a maga érdekes egyszerűségében, minden
kommentár nélkül.

Vannay Gyula adóügyi tanácsnok a szám-
vevőség egy előterjesztését referálta el. Ebben
azt mondja a város háztartását ellenőrző ügy-
osztály, hogy a polgári fiúiskolához az iskola-
szék által legutóbb megválasztott óraadó tani-
tók tiszteletdíjának folyósítását kérte a Ferenc-
téri polgári fiúiskola igazgatója.

Azonban — mondja az előterjesztés — ezt
megtenni teljes lehetetlenség, mert a számvevő-
ség nincs abban a helyzetben, hogy a fizetést
számfejtse. Az iskolaszék, amikor a tanítókat az
óraadással megbizta, elfelejtette kijelölni a fe-
dezetet, amelynek terhére a tiszteletdíjat a vá-
rosi pénztár kifizesse. Az 1909. évi költségve-
tésben tanügyi kiadásokra megszavazott rova-
tot a folyó szükségletek teljesen kimerítik és
ezért a tanácstól kérdi, vajjon miből fizesse a
tanítókat?

Varjassy Lajos polgármester: Fizessük
abból a tandíj többletből, melyet a második
polgári fiúiskolában elértünk.

Vannay Gyula: Ebből nem lehet, mert a
tandíjalapot megszüntettük, beolvastottuk a
házipénztárba és azóta a tanügyi kiadásokat
nem a tandíj alap plusz pótdoból, hanem csu-
pán a pótdoból utaljuk ki.

Varjassy polgármester ekkor dühösen és
izgatottan szól:

— Ostobaság volt a tandíjalap megszü-
ntetését javasolni, de még nagyobb ostobaság

annak megszüntetése. Ha tehát most ebből
nem adhatunk fizetést a megválasztottaknak,
akkor a tanácsnak azt máshonnan kell utalnia.

Vannay Gyula: Nem hiszem, hogy ehhez
a tanácsnak joga lenne és viselhetné érte a
felelősséget.

Végül, minthogy a tanítóknak mégis jár
szeptember elsejétől a fizetésük, ki kellett mon-
dani, hogy *tullépik az ideai tanügyi költség-
előirányzatot*, ezt bejelenti a tanács a közgyü-
lésnek és a miniszternek. Ha jóváhagyják, sze-
rencsége volt a tanácsnak, ha pedig nem, akkor
fizeti ő, illetve az, aki megfeledezett arról,
az esztendő óta minden sarki hordár által ta-
dott titokról, hogy Aradon szeptember elsején
feltáruhnak a második polgári fiúiskola kapui,
ott hat osztályban tanítanak és pedig polgári
iskolai tanítók, akik — ez is köztudomású —
nem hajlandók ingyen szolgálni a várost, tehát
fizetésről gondoskodni kellett volna már a költ-
ségvetés összeállításakor. A polgári fiúiskolát
tudvalevőleg a föld fölé építették és az min-
denki által megtekinthető.

A hegyaljai villamos.

A motoros vasut rendkívüli közgyűlése.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, szeptember 11.

Az arad-hegyaljai motoros vasut részvény-
társaság ma délből egy órákor rendkívüli köz-
gyűlést tartott Lócs Rezső elnöklésével a ke-
reskedelmi és iparkamara dísztermében.

A közgyűlés határozatai a vasut életében
új korszak kezdetét jelentik. Az igazgatóság
tudniillik bejelentette, hogy a legutóbb kikü-
ldött megbízottak befejezték a motoros villamo-
sítása érdekében megkezdett tárgyalásokat, meg-
kötötték a Budapesti székeli „Villamosági
részvénytársaság közlekedési vállalatok ré-
szére” című társasággal úgy az átalakítás finan-
szírozására, mint a villamos áram szolgáltatá-
sára vonatkozó szerződéseket.

Az említett társaság, mint a mai közgyü-
lés által elfogadott szerződésből kitűnik, egy-
millió hatszázezer korona kölcsönt nyújt a
motorosnak üzeme átalakításához kedvező fel-

tételek mellett s ő gondoskodik az üzemhez
szükséges elektromos áram szolgáltatásáról is.

A mai közgyűlésen Zerkovitz Rezső ve-
zérigazgató ismertette a pénzügyi tranzakció
feltételeit és az áramszolgáltatás módozatait
megállapító szerződés ama pontjait, melyek
megismertetését az igazgatóság feltétlenül szük-
ségesnek tartotta, különben a közgyűlés azokat
felolvasottaknak vette és változtatás nélkül el-
fogadta.

A közgyűlés megjegyzés nélkül ratifikálta
a megállapodásokat, amelyeket az igazgatóság
felterjeszt a kereskedelmi miniszterhez jóvá-
hagyás céljából. Ennek megtörténte után azon-
nal hozzálatnak az átalakításhoz, melynek rész-
letterveit időközben elkészített a vasut igazga-
tósága.

A villamos trösztrel kötött szerződés ér-
telmében a motoros eddigi igazgatósága kibő-
vitendő és abban a finanszírozó társaságot há-
rem tagsági hely illeti meg. Az elnök előter-
jesztésére a közgyűlés Gulyácsi Kálmánt,
Kakulyai Károlyt és Fényes Dezsőt, a rész-
vényesek közül Tolnay Kornélt, Szabó Zol-
tánt és Pálmai Lajos dr.-t választotta meg
igazgatókul. A felügyelő bizottságban egy he-
lyet biztosít a megállapodás a trösztnek és ezt
Szegő Simonnal töltötték be.

Végül Erdélyi Ferenc indítványára Zerkov-
itz Rezső vezérigazgatónak a villamosítás esz-
méjének felvetéseért és annak közmegegyezésre
történt megoldásáért köszönetét fejezte ki a
közgyűlés és elhatározta, hogy érdemeit a rész-
vénytársaság jegyzőkönyvében megörökítik.

A közgyűlés befejeztével a jelen volt igaz-
gatósági tagok, beleértve az újonnan választ-
ottakat is, külön vonattal beutazták az arad-
pankotai, pankota-máriaradnai és máriaradna-
aradi vonalat. Ugy a pályatest kitűnő jókarban
tartásáért, mint a kifogástalan közlekedésért,
melyet állandóan éber figyelemmel kísért Tol-
nay Kornél, a villamos tröszt igazgatója, elis-
merését fejezte ki a vezérigazgatónak.

Este 8 órákor a budapesti vendégek tisz-
teletére szűkebbkörű vacsora volt a „Fehér
Kereszt” téli kertjében.

leány egyszerre abbahagyta a játékot s fejét
féloldala hajtva pajkosan nézett a férfire, aki
most a leány keze után nyúlt. És a másik
percben a kis fehér kéz ott volt a férfi ajká-
nál és az ujjak hegyéről az ajk felkuszott a
leány válláig, a nyakáig, az arcáig, végre ajk
ajkon pihent...

„Menj, menj el innen, — beszélt Ilma
bensőjében egy hang. — Mit gyötröd magad?
Mit nézed, amint mások szeretkeznek? Mit
kínózol a lelked mások boldogságával? Menj
el innen...”

És Ilma most lassan elvándorolt, de
még nem tartott hazafelé. Írógépe mellé ült,
egy tiszta papírt helyezett a gépbe és busan
kopogtatta a betűket:

...Vártam. Hat órára ígérte, hogy itt lesz.
Most nyolc felé jár az idő, ahogy a levelet írom
magának. Még mindig várom... Pedig érzem,
hogy úgy sem jön, de azért csak várom... Miért
nem jött el? Ha tudná, mennyire fáj nekem
ez!! Már kora délután nem volt nyugtom az
irodában, azt sem tudtam, mit dolgozok. A
szívem repesett előre, hogy találkozni fogok
magával, hogy megtudom, vajjon mi az a fon-
tos dolog, ami végett négy szem közt akar
beszélni velem. Nyugtalanul vártam a 6 órát.
Eljött és el is múlt... Elmult már 7 óra is,
nemsokára nyolcat üti az óra és... és most itt
ülök szomorúan nagyon szomorúan írógépem
mellett és legjobban szeretném, ha most mind-
járt meghalnék... Mert... mert... tudom, hogy
nem szeret. Ha szeretne, nem feledkezett volna
meg oly könnyen ígérteréről. Ebből látom, hogy

nem is gondol rám hogy csupán annak a
csóknak hatása alatt történt ez az ígérlet, amit
bizonyára megbánt. Az a csók most fáj ne-
kem... Megalázva érzem magam. Miért erőszá-
kolt ki ezt a csókot? Miért üzött játékot a
szívemmel?...

Az iroda előszobájában erősen megszólalt
a csengő. Ilma sietett ajtót nyitni e rémes
csöngetésre.

— Ilma, az istenért, hol maradsz? — nyi-
tott be kétségbeesetten a lány huga. Nem tud-
tuk elképzelni, hogy hol vagy. Az összes ba-
rátnőidnél kerestelek, a rokonoknál is. Egész
véletlenül jött az a gondolatod, hogy ide a hi-
vatalba is fölzaladjak.

— Mire való ez a rettenetes sok futkosás?
— mondta zavarral Ilma. Jól tudhatjátok, hogy
nem fognak elloponi... Mire való volt fellár-
mázni a fél várost? Mire való ez? Nevetséges
dolog... Ha késtem, hát késtem... Punk-
tum! Nem történik meg mindennap.

— Épp ezért ijedtünk meg. Ugy veszem
azonban észre, hogy te zavart vagy. Oly fur-
csán rágesárol a szájad szélét és a szemeid oly
különbösek...

— En zavart vagyok? Mesebeszéd. És kü-
lönben is nem csoda, hogy ki vagyok magam-
ból kelve. Annyi teendőm volt ma az irodám-
ban, hogy az rettenetes... Épp most lettem
kész a dolgommal. A főnök ma megbolondult
és irgalmatlanul ellátott munkával...

— Jó, jó, csak most siess már. Nagyon
siess, mert egy kis levélkét szorongatok a ke-
zemben, ami tudom, nagyon érdekelni fog...

— Milyen levélről beszélsz? — kérdezte
ideges nyugtalansággal Ilma és kezét remegve
nyújtá a levél után:

— Add már ide...
És ahogy elolvasta a levelet, a szemei tisz-
tábban kezdtek ragyogni. A levélkét Barna
Géza írta, akiről oly szorongó szívvel várt ma
délután. Hazafelé sietve egész uton a levél tar-
talmát kavalygott fejében: „... Okvetlen be-
szélni akarok magával. Tovább mar nem ha-
laszthatom. Kilenckor maguknál leszek.”

„Lélekszakadva futottak hazafelé. Nem lak-
tak messzire az irodától és így jóval kilenc
előtt otthon voltak.”

— Mit írt? — kérdezte azzal a nyugodt
hanglejtéssel az anyja, amiben már benne van
a biztató válasz is, „hogy bizonyára jól, ked-
vezőt írt a leányára nézve...”

— Nemsokára itt lesz — felelte kipirult
arccal Ilma, mialatt gyors sebességgel kapta
magára teljesen új fenér vászon ruháját. — Itt
lesz és beszélni akar velem. Ezt a „velem” szót
eros nyomatékkal hangsúlyozta, hogy megér-
tesse anyjával, hogy ezt a szót a szó szoros
értelmében kell venni.

Az anyja megértette őt s fejbőlintva szolt:

— Helyes. A gyerekekkel majd ittmar-
dok ebben a szobában, te pedig a másik szo-
bában zavartalanul beszélhetsz vele. Ládd
lányom, nekem roppant imponál ez a férfi.
Tudtam azt is, hogy ez nem fogja cél nélkül
csapni körülöttem a szelet; az intelligens fi-
nom lelkű férfi nem bolonditgat hiába egy
leányt... És ő is végre idejét látta annak,

Az aradi román püspök az egyház és a kultuszminiszter konfliktusáról.

Papp I. János nyilatkozata.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, szeptember 11.

Lapunk szombati számában balázsfalvai jelentés alapján hirt adtunk arról, hogy az ottani érsekségen tartott püspöki konferencia foglalkozva a görög katolikus román egyháznak és Apponyi Albert gróf kultuszminiszternek konfliktusával, kijelentette, hogy az egyház ragaszkodik álláspontjához és nem engedi meg lelkészeinek a hittan magyarul való tanítását. A konferencián jelenvolt püspökök hír szerint kijelentették azt is, hogy inkább lemondanak állásukról, sem hogy lelkészeiket a hittan magyarul való tanítására kényszerítsék.

A balázsfalvai metropolianak ez az állásfoglalása is mutatja, hogy a román egyház teljes erővel készül harcra a kultuszminiszter ismert rendelete ellen. Érdekesnek tartottuk azért ez ügyben megkérdezni Papp I. János aradi román püspök véleményét. Az aradi egyházmegye feje a következőképen nyilatkozott az Aradi Közlöny munkatársa előtt:

— Az aradi román szentszék augusztus végén tartott ülésében már állást foglalt Apponyi gróf rendeletével szemben. A szentszék ekkor kimondotta, hogy az a lelkész, aki a hittant magyarul tanítaná, fegyelmi vétséget követ el. A mi álláspontunk azóta sem változott ebben a kérdésben. A nagyszebeni metropolia még januárban felterjesztéssel élt a kultuszminiszterhez, akitől azonban még ma sem kapott választ. Legközelebb az október 14-én kezdődő nagyszebeni görög katolikus román egyházi kongresszus fogja tárgyalni az ügyet és minden valószínűség szerint újból energikusan fog ragaszkodni álláspontjához. E magatartásában Apponyi gróf ama fenyegetése sem ingathatja meg az egyházat, hogy a hittant románul ta-

nító lelkészekről, esetleg az összes egyházmegyeiktől megvonja a kongruát. A kongrua megvonása ellenkezik a törvénnyel. A kongrua az egyházé, azt tőle megtagadni jogosan nem lehet.

Munkatársunknak ama kérdésére, hogy mikor következhetik be a kongrua megvonása és mik lennének következményei, a püspök ezeket mondta:

— A kongrua legközelebb esedékes részletét jövő év január elsején kell folyósítani a kultuszminisztériumnak. Ekkor majd kitűnik, hogy Apponyi mereven ragaszkodik-e mostani álláspontjához. Ha igen, akkor az egyház előbb mindenestre megpróbálja jogait érvényesíteni, hogy a kongruához hozzájuthasson. A közigazgatási bírósághoz, ha kell, magához a felsőházhoz fogunk fordulni a miniszter intézkedése ellen. Ha pedig semmiféle használna, akkor inkább lemondunk a kongruáról, de nem engedjük, hogy a gyermekeink ne anyanyelvükön tanulják a hittant. A román papság ez előtt is megvolt kongrua nélkül, ezután sem fog éhen halni nélküle. Legfeljebb oda állanak lelkészeink az ekeszarvához, de az egyház jogait nem árulják el.

Munkatársunk megkérdezte a püspököt a Balázsfalván összegyűlt egyházfők ama állítólagos nyilatkozatára vonatkozólag is, hogy a püspökök inkább lemondanak állásukról, sem hogy Apponyi rendeletének engedelmeskedjenek.

— Nem hiszem, — mondotta Papp János — hogy a püspökök ezt határozták volna. Erről még most nagyon korai volna beszélni, annál is inkább, mert ha mi ez okból lemondanánk, az egyház nem egyszer, de százszor is újból megválasztana.

Végül ama hírekre vonatkozólag, hogy Apponyi már némi közeledést tanúsított volna az egyház felfogásához, a püspök kijelentette, hogy ő ilyenről egyáltalában nem tud.

— Ugy látszik — végezte a püspök — Apponyi mindenáron keresztül akarja erőszakolni azt, amit elődei, sem Wlassits, sem Lukács nem tudtak elérni.

E nyilatkozatból is látható, hogy az aradi szentszék, mely pedig eddigelé tartózkodott a minisztériummal való összeütközésektől, most a legintranszigensebb ellenállásra készül.

Készülődés a szoborleleplezésre.

A képviselőház küldöttei.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, szeptember 11.

A Kossuth-szobor leleplezési munkálatai serényen folynak. Hétfőn délután 5 órakor a törvényhatósági bizottság ülést tart, hogy ott az albizottságok az eddig történetekről beszámoljanak és még elvégezzék a hátralévő teendőket.

Az ünnep arányai országosak lesznek, az már kitűnik abból is, hogy a képviselőház meglepően népes küldöttséggel képviselteti magát. A polgármester ma a következő levelet kapta a képviselőház elnöki hivatalától:

A képviselőház elnöke önmagyméltósága megbízásából van szerencsém értesíteni, hogy az aradi Kossuth-szobornak ez évi szeptember hó 19-én tartandó leleplezési ünnepén a képviselőház küldöttségileg fogja magát képviseltetni és koszorút is helyez a szobor talapzatára. A küldöttséget Justh Gyula képviselőházi elnök ur Önmagyméltósága személyesen fogja vezetni s annak tagjai lesznek az alább felsorolt országgyűlési képviselők, valamint Tóth Ferenc dr. képviselőházi segédtitkár. A küldöttség 4 képviselőházi huszárt visz magával. A küldöttség szeptember 18-án délután, vagy este indul Budapestről. Az utazás pontos idejét az Elnök ur Önmagyméltósága később fogja megállapítani, amikor is azt baladéktalanul és még idejekorán tudatni fogom Nagyságoddal.

A küldöttségben részt vesznek a következő képviselők: Barabás Béla, Heborny József, Ráth Endre, Becsey Károly, Papp Béla, Hermán Ferenc, Preszly Elemér, Zakariás János, Peszelszky József, Vertán Endre, Horváth József, Barscsay Andor, Leszkay Gyula, Steiner Ferenc, Balogh Mihály, Szokoly Tamás, Thaly László, Irsai József, Pataky László, Mukits Simon, Hrabovszky Guidó, Várady Imre, Váradi Károly, Ifj. Madarász József, Lachne Hugó, Kardos Samu, Fried Lajos, Rátkai László, Éber Antal, Teleki Arvéd gróf, Sümei Vilmos, Bakonyi Samu, Balogh Ernő, Keller István, Németh Imre, Csányi Sándor, Kálosi József, Szathmári Mór, Justh János, Mezőfi Vilmos, Máthé Imre, Kun Árpád, Szabó István, Botzenhart János, Somogyi Aladár, Lányi Mór, Valentsik Ferenc, Kubik Gyula, Tutsek Sándor, Dobroszláv Péter.

hogy nyilatkozzék... Én nagyon szeretem ezt a Barna Gézát.

Ilma csak a fejét bólogatta e méltó elismerésre és arcán csak úgy gyöngyözött a verejték, amint elkészült toalettjével.

A puderos dobozom hozd ide, mama. Hamar! Le kell törölnöm szarvasbőrrel az arcomat, úgy fénylik, mint a tükör.

— Itt van. Csak ne izzgasd fel magad! Nagyon meglátszik ez rajtad.

Hogy is ne lett volna izgatott Ilma. Oly nyugtalanul várta a percet, hogy szemben álljon vele. Hogy könyek között elmondhasa neki, mily gyötörő perceket állt ki a hiábavaló várakozás miatt... Hogy erősen a szemébe nézve elmondja, hogy csak ma délután érezte igazán, mennyire szereti... Mily örülten szereti...

Egyedül lesznek. Zavartalanul panaszolhatja el szíve vergődését, mire a férfi ujjával letörli majd forró könyeit, puha tenyerével végigsimítja arcát és egy nagyon sokat mondó pillantás kíséretében a szerelmes férfi odahajol a fülehez és beszélni fog neki, hogy: „A szenvedésnek vége... Hogy kínos bizonytalanságából kiemeli őt és magáévá tesz, a felesége lesz...”

Öt perc hiányzott a kilenchez.

— Itt lesz. Mindjárt itt lesz. Boldog leszek én is, nemcsak a piros arcú leány ott a fényes szalonban... Mennyire félreismertem szegény fiút. Mennyire kitörttem ellene. A leány lelke túlságosan érzékeny, hamar elveszti hitét, bizalmát... Ki tudja, miért nem

jöhett? Ki tudja, mennyire fáj neki, hogy nem lehetett ott a jelzett időben? De most már jön... Jön... Itt lesz nem sokára.

A hiányzó öt perc hamar lepergett.

— Hány óra? — kérdezte Ilma anyja azon a nyomott hangon, mely valami kedvezőtlen sejtelmét takar el.

Ilma nem felelt, csak maga elé nézett leverten, szomorúan...

A nagy fali óra pedig ketyegett, buzgón teljesítette hivatását Ilma minden kis mozzanatra heves szívdobogást kapott és nem sok hiányzott hozzá, hogy hangosan fel ne zokogjon mikor az óra ütni kezdett. Tíz óra volt...

— Ez a Barna Géza a legnagyobb gazember a világon. A legnagyobb svihák. A legnagyobb bitang. Ez az ember megérdemelné...

— Miért bántod őt annyira, mama? Miért bántod... Szólt lehajtott fővel, sirásra álló hangon Ilma, mialatt lassan, szinte élettelenül vetette le fehér ruháját.

— Hogy miért bántom? Még kérdezed? Ez eljárás? Hát teszi ezt egy jóra való lélek?... Nem, ezt nem teszi egy rendes teremtes. Csak olyan arcátlan alak, mint amilyen a te drágalátos diplomás gavallérod...

— De mama kérlek. E szavaiddal engem is sértégetsz.

— Azt kívánod, hogy megválogassam a szavaimat? Most, amikor majd megfulladok a méregtől. Menj a könyháza, aztán ti z ába jössz az én haragommal... Az egész kredenc tele van mindenféle finom ennivalókkal, amit a „vendég” számára készítettem. A legfinomabb,

a legdrágább dolgokat összevásároltam, nem sajnáltam ez egyszer a pénzt, mert azt hittem... igenis azt hittem... hogy...

— Hát ha még tudnád anyám, hogy e nap már a második csalódással gazdagodik lelkem. Hát ha még ezt tudnád... zokogott magában szegény Ilma.

— Az éjjelt álmatlanul töltötte. Csak hajnal felé szenderedett el, addig mindig gondolkozott... gondolkozott. Megfejtethetlen volt előtte az egész dolog. Kétszer egymásután ígérte jövetelét és mind a kétszer hiába váratott magára. Ez csakugyan nem férfias dolog. De mégis, hát ha valami rendkívüli dolog jöhett közbe mind a két esetben? De ekkor meg előzetesen értesíthette volna őt, hogy nem fog jönni.

Délután oly kábult volt, hogy nem is ment irodába. Délután álmosan, szintelen arccal ment el. A feje fájt, szédült, minden negyedórán az ablakhoz szaladt, hogy a friss levegő kissé éberré tegye. De hiába... A szédületet nyugtalan szíve okozta és hogy e szédülete elmúljen, a szívnél kellett volna alkalmazni orvoslást.

— Kisasszony, a telefonhoz hívják, — nyitott be hozzá háromnegyed hatkor a hivatalosolga. Ilma elszorult lélegzettel szaladt a kis telefonfülkébe, oly előérzete volt, hogy Barna Géza hívja. Ebben aztán már nem csalódott.

— Halló... halló...

— Itt Barna Géza beszél. Bocss, on megédes jó Ilmám, hogy zavarom, de tovább nem bírja a lelkem, hogy ne beszéljek magával... (Ilma szíve heves dobogásba kezd.)

Az ország minden részéből érkeznek jelentések, melyek az ünnepségen résztvevő küldöttek neveit tartalmazzák. Eddig több mint nyolcszáz hivatalos kiküldött elszállásolásáról kell a városnak gondoskodnia. A képviselőház deputációján kívül 6 vármegye, 28 város, 16 magántestület, 2 tudományos intézet, 11 iskola, 1 egyház, 22 közművelődési egyesület, 6 politikai kör és 19 hirlap jelentette be megjelenését több taggal. Magánosok részéről 16 bejelentés történt.

A szállásoló bizottság elnöke, Sarlot Domokos főkapitány, ezúton ismételtén kéri a közönséget, hogy tekintettel az ünnepre érkezők rendkívül nagy számára, szíveskedjék minél tömegesebben vendégeket éjjeli elszállásolásra elfogadni és az abbéli szándékot neki levelezőlapon, vagy telefon útján bejelenteni.

Itt említjük meg, hogy a Neuman Testvérek-cég ma ötven koronát küldött a főkapitányhoz lakásmegváltás címén.

A szoborbizottság ma üdvözlő táviratot kapott. A Newyorkban élő aradiak ugyanis a múlt hónapokban kérdést intéztek a bizottsághoz a leleplezés napját tudakolva. Azt kapták feleletül, hogy szeptember 12. az ünnep napja. Ebben a hiszemben ma a következő sürgönyt küldötték:

Hazánk nagy fia szobrának leleplezése alkalmával szívvel-lelélekkel önökkel ünneplünk.

Newyorkban élő aradiak.

Az öntöde ma a következő sürgönyben tudatta a második mellékcsoport utnak indítását:

„A szobrot utnak indítottuk, holnap reggel ott lesz.”

A következő sorok közlésére kértek föl:

Felhívás a Kossuth-asztaltársaság tagjaihoz. Tisztelt Tagtársaink! A szoborleleplezési ünnepély vendéglátása nagyon súlyos és felelősségteljes feladatának megoldásán lankadatlanul fáradoz városunk derék főkapitánya és tiszteleire méltó táborára. Mint az előre látható országos érdeklődés következtetni engedi, a példatlan ügybuzgalommal és odaadással sem lesznek képesek a nagy szükségletnek eleget tenni, ha mi is, kik azzal első sorban tartozunk, segítségükre nem sietünk. Tagtársak! Vonjátok meg magatoktól huszonnégy órára kényelmeteket, hozzatok a magasztos eszmé-

nek, melyért tíz esztendeig lelkesedtetek, áldozatot, fogadjon kiki közületek, hacsak egy idegent is, mert ne feledjétek, hogy lángoló honszereteteknek ez ünnepély csak okozata, kötelességték hát megtenni mindent, melylyel ennek fényét, fenségességét és tartalmi nagyságát fokozhatjátok. A főkapitány ur által kézbesített levelezőlapokat mielőbb töltsétek ki és juttassátok el oda, hol azon fáradoznak, hogy az ünnepre érkezett vendégeknek kellemessé és emlékeztetessé tegyék ittlétüket. A hétfői értekezleten a karszalag és igazolványok átvehettek. Az asztaltársaság által veretett emlékérmek főlerakata Assaál H. és fia üzletében van, darabonként 40 filléért árusíttatnak. Kapathók még: Szabó Albert, Maresch Gyula, Lányi Marcel és Fischer Mór kereskedéseiben. Kereskedők, kik az érmek árusításával jutalék mellett foglalkozni óhajtanak, jelentkezzenek. A Kossuth-szobor történetére kibocsájtott előfizetési felhívások mielőbbi visszaküldésére kérjük az ívtartókat. Nagy Kálmán elnök, Schwarcz Zsiga titkár.

Inzultált vasuti főnök.

Zendülő román munkások.

Távirati tudósítás.

Arad, szeptember 11.

A biharmegyei Kötegyán község állomásán csütörtök délután valóságos zendülésbe tört ki egy csomó bepálinkázott, baltákkal felfegyverezett román munkás, akik agyon akarták verni a kötegyáni állomásfőnököt. A veszélyben forgó tisztviselőt a vasuti munkások önfeláldozása mentette meg.

Tudósításunk a nagyszabású botrányról a következő:

Csütörtök délután Illye állomáson beszállt a Kötegyán felé menő vonatba körülbelül huszonöt munkás. Egyik közeli uradalomban dolgoztak és mentek hazafelé. Az elvégzett munka öröme nagyon sokat ihattak a munkások, mert valamennyi részeg volt. A munkások közül különösen három: Grinpán Pável, Metz Péter és Pável Flóra viselkedtek a legbotrányosabban. Lármozgáltak, kiabáltak és mindenki belekötöttek. A három munkás külön, elváltan társaitól, szállt be egyik vasuti szakaszba. Három-négy iparos ember volt benn velük. Ezekre Pável Flóra, aki hatalmas, öles termetű szálember, rákiabált:

— Magyarok vagytok?! Le a magyarokkal!

És ekkor fenyegetően emelgette baltáját. Az iparos emberek, akik Kötegyánba utaztak, szólni nem mertek, hanem átmentek egy másik vasuti kocsihoz és a mikor a vonat Kötegyánba ért, panaszt tettek Győry Győző állomásfőnöknek. A vonaton utazott egy előkelő debreceni ügyvéd is, aki, a mikor az esetet meghallotta, erélyesen követelte a fenyegetődző románoknak a vonatról való leszállítását.

Győry Győző állomásfőnök nyomban megtette az intézkedést a három munkás megfékezésére. Miután csendőrök nem voltak a közelben, vasuti munkásokkal akarta őket kiszállítani. Hat vasuti munkás ment a vasuti kupéba és felszállította Metz Pétert, Grinpán Lázárt és Pável Flórát, hogy szálljanak ki. Ez természetesen nem ment csöndben, zajtalanul. A többi vasuti kocsiiban tartózkodó munkások látva, hogy három társuk veszélyben van, gyorsan kiugráltak a kocsikból, összesereglettek és a vasuti munkásokkal szemben fenyegető álláspontot foglaltak el. Egyikőjük hirtelen elkiáltotta magát:

— Ne hagyjuk egymást!

Erre a balták megvillantak a levegőben és a hat vasuti munkás ijedve menekült a dühöngő, baltával fenyegetőző tömeg elől.

A vérszemét kapott tömeg azonban most már nem tágitott. *Rombolni, zuzni akart.* Követte a vasuti munkásokat, akik a főnöki irodába huzódtak be. Az állomás egész személyzete, vagy husz ember odafutott az iroda elé. Ott volt Győry Győző állomásfőnök is, továbbá a debreceni ügyvéd. Mindkettőjüknek revolver volt. A tömeg ordítva, fenyegetve be akart hatolni az irodába és valaki a tömegből folytonosan kiabálta:

— *Üssétek agyon az állomásfőnököt! Ne kiméeljétek!*

A tömeg azonban tovább, mint az iroda külsőbe, nem mehetett, mert az ügyvéd és az állomásfőnök *revolvert vettek elő és lelövés-sel fenyegettek mindenkit, aki nem hátrál.* Közben vagy tíz vasuti munkás botokkal neki ment a tömegnek és irgalmatlan szigorúsággal osztogatták az ütések jobbra-balra.

A verekedés hevében Ligend József vasuti munkás úgy meglökte Grinpán Lázárt, hogy az a sinre esett és jobb keze a 63. számú tehervonat kerekére alá szorult. A kerék összetört a munkás kezét.

A botrányos eset miatt természetesen a vonat sokáig vesztegelt az állomáson. Közben két csendőr megérkezett és letartóztatta a három leghangosabb embert, akikről kétségtele-nül beigazolódott, hogy bujtogatták a tömeget

— Ó, nem zavar. Igazán nem. Csak beszéljen.

— Kedves kis Ilmám... Tudom, hogy neheztel reám... Meg is érdemlem. Lovagiatlan voltam. De bocsásson meg... bocsásson meg... Ha megtudja, hogy mi okozta furcsa eljárásomat, tudom megbocsá... Hisz maga oly finom, gyöngéd teremtés. Maga meg fog engem érteni...

— Csak exkuzálja egész nyugodtan magát. Én nem haragszom magára, igazán nem... Hogy is tudnék neheztelni magára. (Ilma a telefonba nevet, de a szeme könnyezik...)

— Tehát nem haragszik? Most már nyugodtabb vagyok, ámbar előre sejtettem, hogy az okos, finom kis Ilma minden megokolás nélkül nem tör pácát felettem. Mielőbb azonban indokolnám jöveletem be nem tartását, engedje meg, hogy újból hangoztassam azt, amit oly sokszor, oly nagyon sokszor mondtam már magának... engedje meg, hogy így telefonice is a fülébe sugjam, hogy szeretem... nagyon szeretem... (Ilma sápadt arca lángra gyul és a szeme közé szorult könnyet hamar letörli.)

— Nagyon szeretem, édes Ilmám... Ebben ugy-e nem kételkedik? (Ilma szemei felragyognak és mosolyog...)

— Ugye nem kételkedik forró szerelmemben édes kis Ilmám?

— Nem...

— Nos hát ebből kifolyólag nem vártam magát 6 órakor és épp ezért nem mentem fel magukhoz a jelzett időben... (Ilma tekintete elsötétül és riadt ábrázattal susogja magában: „Ez az ember megbolondult.”)

— Mit beszél Barna ur? Hogy azért nem várt tegnap, mert szeret?

— Igen... Értelmetlen vagyok maga előtt tudom, de mindjárt meg fog érteni... Nekem nem szabad magával találkozni édes Ilmám... Nem szabad, mert ha látom, hát örületes szerelmem csak fokozódik... (Ilma szíve kinosan elszorul és újból elsápad.)

— Nem érte a magát Barna ur. Legutóbbi együttlétünkör azzal vált el tőlem, hogy várni fog az iroda előtt, miután igen fontos mondani valója volna számomra.

— És nekem roppantul fáj aranyos Ilmám, hogy nem mehettem el. Én elmentem volna, de a szívem, ez a bolondos szerelmes szívem nem engedett... (Ilma újból kitör magában: „Ez teljesen megőrült. Micsoda inkompatibilis beszéd?”)

— Hogy 6 órakor nem vártam, ezt később megbántam és eltökéltem, hogy lakásán felkeresem, de erre sem volt erőm. Nem volt erőm, hogy az én szeretett kis mindenemnek szemtől-szembe megmondjam azt, ami nekem oly nagyon fáj és aminek előbb-utóbb egyszer mégis meg kell történnie... Nagyon fáj, hogy most ezt ki kell jelentenem... Nekünk szakítani kell... Hogy én magukhoz járjak, ennek semmi értelme sincs, mert a szerelmem csak fokozódik maga iránt, már pedig én el nem vehetem magát soha... Anyámnak én vagyok a szemefénye, három lánytestvéremnek a reménysége, mindannyian nagyvárosi hőbortban szenvednek és hogy e hőbortjuk kielégítve legyen, most erővel a nyakamba sózták egy dús-gazdag sertéskereskedő leányát... Édes kis

Ilmám, de ne higgye, hogy én azért magát elefelejttem... Boldog nem leszek, mert a szívem...

(Ilma szemei vérben forogtak, felelni akart, de a torkát, mintha csak vaskarmok fogták volna össze, egy hang sem jött az ajkára. Lecsapta a kagylót...)

Mikor visszatért a szobájába, az iroda már üres volt, csak éppen az egyik gépirókisasszony, az ábrándos Magda várt rá.

Az átellenben lévő ablaknál ismét megjelent a piros arcú leány. Most világoskék ruha volt rajta és rózsaszín szegfü a hajában. Mosolyogva nézett kifelé, épp úgy mint tegnap.

Ilma tekintete öntudatlanul a leányra esett és amíg könnyein keresztül nézte, valami rossz érzés így incselkedett lelkével: Látod? Amaz mosolyog. Te könnyezel. Amaz mindig mosolyog, te mindig könnyezel. Ha te mosolyogsz is, a lelked mégis sajog... Elérhetetlen dolgok után kesereg a lelked... A boldogságot keresed. O, nem találod meg ezt soha. Még most fiatal vagy, nem tudod megérteni, hogy a boldogság nyitja miben áll. Amaz előtt a boldogság teljesen más fogalom alá esik. Az előtt a boldogság épp olyan, mint nálad a szenvedés... U mindig boldog. Nem is tudja, mily nagy kínos ez!... A boldogság nem más, mint a vágyak megvalósulása. Boldog ember az, aki eléri óhaját. És mit gondolsz, mi szükséges a megvalósuláshoz? Csak akarat... Nem a sors intézi az ember vágyainak teljesülését. Csupán az egyéni akarat. És mi kell az akarat kivívásához? Pénz, pénz! Látod azt a pirosarcú leányt? Szeretett egy férfit, az övé is lesz. Mert

és gyalázták a magyarokat. Letartóztatták a csendőrök Metz Pétert, Grinpán Lázárt és Pável Flórárt. Mindhármát beszállítják a nagyvárad ügyészséghez.

A hipnotizált leány.

Kifosztott család.

Távirati tudósítás.

Arad, szeptember 11.

Titokzatos ügyben indított most nyomozást a szatmári kir. ügyészség. Egy fiatal, gazdag paraszt leányt eddig ismeretlen gonosztevők hipnotizáltak és kifosztották a leány szüleit. Az eset részletei ezek:

Nagykarolyban a minap *Martius* Romulusz görög keleti román espereshez beállított Kakas Mihály és felesége nagykarolyi jómódu paraszt földbirtékosok.

— Szabadítsa meg a leányunkat az ördög-től — mondták.

— Hát ki bántja?

— Az ördög nem hagy neki békét. Azután elpanaszolták, hogy a leányuk már négy év óta az ördög hatalmában van. A 19 esztendő szép leányt teljesen beteggé tették az ördögök, a családot pedig kifosztották. Négy évvel ezelőtt vetették ki hálójukat az ördögök a szép és gazdag leányra. Nemsokára ezután a leány önkivületi állapotba jutott s amikor magához tért, dühöngeni kezdett. Attól fogva minden reggel dühöngött, a ruháit lehányta magáról és úgy viselkedett, mint az ördűt.

— Az ördögök, — mondta az anya — ilyenkor kihordtak mindent a szobából és azt parancsolták neki, hogy erőszakoljon ki tőlünk pénzt. Az uram nem győzött eleget keresni, azt mind az ördögök vitték el.

A román pap nem tudott eligazodni a különös beszéden és magához kérte Jékel László dr. orvost, akinek ama véleményét fejezte ki, hogy itt valami misztikus eset történhetik.

Az orvos előhívatta az ördögök barátját, a hajdan szépséges Kakas Erzsébetet. Jékel dr. azonnal megállapította, hogy a fiatal teremtmény a hipnózis hatása alatt áll. Nagynehezen si-

hát mi állana utjában? Szép, fiatal leány, és pénze van... Te is szép, fiatal vagy, de szegény vagy...

— Nem jön a fasorba? — kérdezte tőle az ábrándos arcú Magda. — Jöjjön. Ott lesz Forgó Pista is, az én ideálom... Oly kellemes ott a fasorban. Oly jól lehet ott ábrándozni...

— Csak ne ábrándozzék... Csak ezt ne tegye. Vessen ki a szívéből minden ábrándot. Engem pedig hagyjon és ne hívjon a fasorba ábrándozni...

— Jaj, de flegmán beszél velem, Ilma. Mintha megbántottam volna.

— Csak azt akarom, hogy ne ábrándozzék, nem szegény leánynak való ez. Igen, az ábránd csak akkor szép, ha valóságra válik. Nos és mit gondol, hogy a maga ábrándjait megvalósítja az élet? Azt hiszi? Hát csak ne higgye... csak ne higgye... Nézze odaát azt a leányt. Mily piros arca van. Hogy mosolyog. Mily üde... Ugy néz kifelé, mintha kikiáltaná a világnak: „Boldog vagyok.” Nézze a szobáját. Olyan, mint az álom. Az egész emeletet majdnem ők lakják. Ez a leány ábrándozhat. Ezt nem sebzí meg ábrándjaiért az élet... Nekünk nem való ez. Nekünk el kell nyomnia minden vágyat, minden szép gondolatot, mi ne mosolyogjunk annak a szemébe, aki tetszik nekünk, mert cudarul pórul járunk... Megsebezük a szívünket és ez a seb fáj, nagyon fáj... Mi nyomjuk el érzéseinket, minden igyekezetünk csak azon legyen, hogy ne szeressünk... Nem szegény leánynak való a szerelem. Hanem olyannak, mint odaát az a leány. Aki reggeltől estig boldogan, minden

került neki valahogyan beszédbe elegyedni vele. A leány szinte félálomban beszélt:

— Milyenek az ördögök? — kérdezte az orvos.

— Magasak és barnák.

— Nappal is láthatók azok?

— Leginkább a vásárban vannak.

— Az orvos ebből megállapította, hogy valószínűleg cigányok hálójába került a leány. A szülők még elmondták, hogy leányukat az utóbbi időben minden reggel meztelenül találják ágyában. A testét véresre verte valaki mindennap. Tegnap egy pántlikát kötöttek a leány nyakára az ördögök. A szalagon az állott, hogy azonnal adjanak el mindent, a pénz nagy részét adják az ördögöknek és költözzenek ki külföldre, mert különben elpusztítja őket a tulvilági szellem. Az orvos jelentése alapján a kir. ügyészség nyomozást indított, mert a leányt halálos beteggé tették az ismeretlen gonosztevők, a szülőktől pedig több, mint huszezer koronát loptak el.

TANÜGY.

(—) A beiratások eredményéről az iskola felügyelőség a következő kimutatást közli: a Kazinczy-utcai polgári fiúiskolában beiratkoztak: I. 150, II. 102, III. 107, IV. 48. — A Ferencvárosi polgári fiúiskolába: I. 102, II. 106, III. 113, IV. 95. — A polgári leányiskolába: I. 177, II. 101, III. 101, IV. 113. A Weitzer-utcai leányiskolába: I. 72, II. 64, III. 98, IV. 80. — Kazinczy-u. A. fiúiskolába: I. 41, II. 31, III. 44, IV. 43. Kazinczy-utcai B. fiúiskola I. 30, II. 38, III. 46, IV. 51. — Kossuth-utcai fiúiskolában I. 28, II. 28, III. 31, IV. 32. — Kazinczy-utcai leányiskola: I. 49, II. 58, III. 56, IV. 51, V. 30, VI. 22. — Szentpétervári fiú iskolában: I. 23, II. 35, III. 33, IV. 34. — Erzsébetvárosi leányiskolában: I. 61, II. 62, III. 53, IV. 47, V. 16, VI. 8. — Ugyanitt fiú iskola: I. 60, II. 56, III. 46, IV. 69, V. 38, VI. 21. — Újtelepi leányiskola: I. 61, II. 71, III. 57, IV. 43. — Újtelepi fiúiskola: I. 50, II. 55, III. 50, IV. 52. — Ségfa külvárosban összesen 149. — Gájban 174. Állami elemi iskolákban, Fürj-utcaiban: I. 98, II. 94, III. 88, IV. 58, V. 38, VI. 10. — A eszter-utcaiban: I. 100, II. 92, III. 88, IV. 50, V—VI. 35. — A Mihály-utcaiban: I. 82, II. 73, III. 60, IV. 46. — A Gizella-utcaiban: I. 101, II. 90, III. 60, IV. 56, V. 48, VI. 24.

rettegés nélkül, zavartalanul foglalkozhatik szíve ügyével. Akinek ábrándjai közé nem vegyül semmiféle anyagi gond... A mi szerelmünk nem lehet nyugodt, folyton a bizonytalanság, a kínos bizonytalanság áll előttünk... Mi ne álmódozunk. Dobjunk ki minden óhajt a szívünkől, burkoljuk körül fagyos hidegséggel, legyünk érzésnélküli fababok...

Magda ábrándos arca rémült kifejezést öltött a szavak hallatára.

— Mi baja Ilma? Miért beszél így? Sohasem szokott maga így beszélni.

— Nem? Hát most így beszélek. Így beszélek, mert igazam van. Igazat beszélek... Egyébként, ha magának jól esik, csak menjen a fasorba ábrándozni... Csak menjen... Majd megbánja egyszer...

Magda alig hallotta Ilmának ez utóbbi szavait, ő már a fasorban szerezett volna lenni, a hol találkozik ideáljával. Édes merengéssel gondolt erre.

Szótlanul haladtak le a lépcsőn. Egyik sem beszélt. Magda elmélázva, nyugodt arccal ment társnője mellett és szemében mosoly ült. Ilma némán, sápadt, vonagló arccal figyelte őt.

— Maga nem értett meg Magda. Se baj... Ne is kutassa szavaim mélyebb értelmét. Majd megérti egyszer... Egyszer minden leány rájön szavaim igazságára... Magától jön ez; az ember nem is várja, nem is gondolkozik felette, de el nem marad...

A kapunál elváltak. Az egyik álmódózva, tiszta lelkének fényes illúzióival, a másik már letörve, zokogó, sajgó lélekkel, a valóságra ébredve ment előre... Lia.

Az ajándék.

— Hegedüs Gyula és a hevesi paraszt. —

A Vígsház művészei, diszitói, szolgálai, egy szóval mindenki, aki Faludiék fennhatósága alá tartozik, a Lipót-köruton hatalmas csomagokkal terhelten indultak hazafelé a tegnapi próba után, úgy félkettőkor délután.

Ajándékot kapott a színház, amelyből mindenki kivette a részét. Hogy ki volt a bőkezű adakozó és mi volt az ajándék, az itt alább következik:

Hegedüs Gyula, a Vígsház kitűnő művésze gondtalanul cigarettázott a Lipót-köruton az elmúlt hétfőn este hét óra tájban. Egyszerre megszólította egy dolmányos, csizmába bujt magyar.

— Már ne tessék rossz néven venni az alkalmatlankodást — kezdte az élesre kent bajszu atyafi — de egy kis felvilágosítás irányában jöttem volna.

— Nagyon szíveaen szolgálak vele — mondta élénken a művész.

— Kérem alássan — folytatta a magyar — én ekéket vásároltam itt a szomszédban, már reggel vizt hazafelé a gőzös, de még ma este el szeretnék menni egy színházba. Az ur biztosan ismeri a dörgést Pesten, ugyan hát mondja meg, merre menjek, hova menjek, szeretnék valami szépet látni.

— Hisz akkor jobb emberhez nem is fordulhatott volna — nyugtatta meg Hegedüs — hisz én magam is színész vagyok, itt játszom ebben a cifra házban. Jöjjön velem, bátyám.

— Horváth Sándor a nevem — vitte tovább a szót az érdeklődő.

— Hegedüs Gyula vagyok — válaszolt a művész, nagyot csapva az elébe tartott kerges tenyerbe.

Azután együtt mentek. Mire a két új ismerős a színészbejáróhoz ért, Hegedüs már megtudta, hogy a gazduram Hevesre való s hogy tiz lánc földön arat minden istenáldotta nyáron.

— No most várjon itt egy kicsit — szölt a művész és eltűnt az üveges ajtó mögött.

Horváth uram várt és nemsokára jött is újra az új cimborá. Vagyis jött Hegedüs és egy színházjegyet nyújtott a magyar felé.

— Hát ez mi? — kérdezte az érdeklődő.

— Ez? — ez színházjegy — válaszolt a legkitűnőbb Ördög mosolyogva, ha már így össetalálkoztunk, legyen a vendégem Horváth uram.

De Horváth szabadkozott, olyanformákat mormogott, hogy hisz elég termelt neki, befizethet ő bátran, de a végén még is elfogadta.

Meghatva bucsuztak el, amikor a nézőlőre vezető ajtók elé értek.

— Nekem sietnem kell öltözködni, mert játszom, — mondta a művész.

— No és látjuk-e még egymást?

— Hát előadás után megvárjon itt a színház előtt. Kezet fogtak. Az este nagy szenzációt keltett a harmadik sorban terpeszkedő csizmás magyar, a ki véresre tapsolta a tenyeret.

Elragadtatással beszélt a művésznek az előadásról, később amikor újra találkoztak. Nem tudni biztosan, megértette-e a király összes finom jellemességeit, annyi bizonyos, hogy nagyon meg volt elégedve.

Bucsuzáskor és erről beszélt. Melegen szorongatta a művész kezét, mialatt több ízben hangsúlyozta:

— No, ezt elmondom az asszonynak.

Hegedüs elmondta a kedves epizódot barátainak, kollegáinak. Jót mulattak a dolgon, azután megelégedkezett mindenki Horváth uramról.

Tegnap azután egy poros, falusi szekér állott meg a színház művészbejárója előtt. A kocsis Hegedüst kereste.

— Levelet hoztam neki.
Eppen akkor lépett ki az ajtón Hegedüs Gyula.
— No mi az öregem, mi járatban van? — szölt a kocsishoz.

— Levelet hoztam a tekintetes urnak.
A jeles művész gyorsan felbontotta a levelet.
Ez volt benne szóról-szóra:

Tekintetes Uram!

Fogadja jó szívvvel ezt a kis ajándékot, úgy
ön mint a színház, tiszteletem és hálám je-
léül.
Horváth Sándor.

A kocsin kétezár finom hevesi görögdinnye
volt. Kocsin küldte két napijárásnyira a kultura
után vágyó magyar gazda.

AZ ELSŐ MINISZTERTANÁCS.

Hirek Andrássy távozásáról.

Távirati tudósítás.

Arad, szeptember 11.

A politika hosszú nyári szünete után ma délelőtti gyűltekek össze elő-
ször együttes tanácskozássra a We-
kerle-kormány tagjai. Az első minisz-
tertanács, mely Kossuth Ferenc ke-
reskedelmi miniszter lakásán volt, a
nagyfontosságú ügyek egész sorozata
várt megvitatásra. A kormány július
elején történt újabb kinevezésének
feltétele tudvalevőleg az volt, hogy a
kabinet ősszel, a képviselőház össze-
ülésekor ismét lemond. A lemondás
időpontjának és körülményeinek meg-
határozása volt a minisztertanács egyik
tárgya, de természetesen szóba kerül-
tek azok a tervek is, melyeket a mi-
niszterek és a politikusok a nyári
szünet alatt a kibontakozás módjára
nézve megállapítottak.

A kibontakozás.

A kibontakozás módját illetőleg egyik fő-
városi estilap mai száma ezeket írja: Kossuth
Ferenecnek az az álláspontja, hogy a koalíciót a
választói reform megvalósításáig együtt kell
tartani, míg a vitás bankkérdés megoldása rö-
vid provizórium segítségével a jövő ország-
gyűlésre maradna, amely már az általános sza-
vazatjog alapján ülné össze. Ezzel az álláspont-
tal szemben két áramlat is mutatkozik. Az egyik
Andrássy Gyula grófnak és a hatvanhetese-
nek az az álláspontja, hogy a koalícióra nem
lehet bízni a választói reformot, hanem előbb a
helyzetet kell teljesen konszolidálni és a fuziót
kell megbeszélni. Szerintük a választói reform
korszakos munkáját csak tömör és hatalmas
többségi párt valósíthatja meg. A másik állás-
pontot a függetlenségi párt harcos csoportja
képviseli, amely Justh Gyula, Batthyány Ti-
vadar és Holló Lajos vezetése alatt tisztán füg-
getlenségi kormány alakítását, a választói re-
formnak pluralitás nélkül való megvalósítását és
az önálló jegybanknak 1911-re való föllállítását
követeli.

A minisztertanács e terveket meg-
előzőleg a szünet alatt felmerült folyó
ügyekkel foglalkozott. Ezek, valamint
a mindinkább előtérbe nyomuló közös
költségvetés ügye okozták, hogy a
minisztertanács délelőtti nem is fog-
lalkozhatott a válsággal és csak dél-
után kezdett ennek tárgyalásába. Fel-
tűnést okozott, hogy Andrássy Gyula
gróf belügyminiszter nem jelent meg
a délelőtti tanácskozáson. Már a bel-
ügyminiszter végleges lemondásáról
beszéltek, de a félhivatalos kimagya-
rázta Andrássy távolmaradását.

A mai miniszteri tanácskozásról
fővárosi tudósítónk a következőket
jelenti:

A délelőtti tanácskozás.

A minisztertanács ma délelőtti tíz órakor
ült össze Kossuth Ferenc kereskedelmi minisz-
ter lakásán. Az eredeti meghívó tizenegy órára
szölt, tegnap este azonban telefon útján értesi-
tették a minisztereket, hogy a tanácskozást már
tíz órakor megkezdik. A minisztertanács előtt
Szerényi József kereskedelmi államtitkár láto-
gatta meg Kossuth Ferencet, aki ma hagyta el
először az ágyat. Azután egymásután érkeztek
a miniszterek, csak Andrássy gróf belügymi-
niszter hiányzott. Andrássy gróf ugyanis Ti-
szadobról automobilon indult a fővárosba, azon-
ban a tanácskozás megkezdéséig nem érkezett
meg. Így a minisztertanács, amelyen Márffy
Albin miniszterelnökségi államtitkár vezette a
jegyzőkönyvet, Andrássy Gyula gróf nélkül
kezdődött.

A kiszivárgó hírek szerint a válságból való
kibontakozás három fölmerült tervének össze-
egyeztetése igen nagy nehézségekkel jár. Azt
is beszélték, hogy Andrássy Gyula gróf távol-
maradása nem technikai okok miatt történt, ha-
nem a belügyminiszter ezzel is dokumentálni
akarja, hogy nem helyesli sem a Kossuth-féle
megoldást, még kevésbé a függetlenségi párt
harcos csoportjának követelését. Azonban a
Kossuth-féle tervvel szemben nem helyezkedik
mereven ellenző álláspontra, hanem, bár sze-
mélyében visszavonul a kormánytól, pártjával
együtt megmarad a koalícióban. Belügyminis-
ter ebben az esetben Návay Lajos, a képvise-
lőház alelnöke lenne, míg Darányi helyett
függetlenségi politikust hívnának földmívelés-
ügyi miniszternek. A kormány többi tagjai
megmaradnának, csak Gáth Antal helyébe
kerülne más függetlenségi az igazságügyi mi-
niszteri székbe.

Valamivel negyed kettő után jött le a mi-
nisztertanácsból Szerényi József. Az államtit-
kár egy újságíró előtt így nyilatkozott:

— Eddig csupán folyó ügyeket tárgyalt a
kormány és ezekből az ügyekből még a dél-
utáni tanácskozásra is maradt.

Két órakor távoztak el a miniszterek.
Wekerle miniszterelnök ekkor így nyilat-
kozott:

— A tanácskozást még nem fejeztük be,
sőt még annyi az adminisztratív dolgunk, hogy
a politikai helyzetet meg se vitathattuk. Délután
folytatjuk a tanácskozást és lehet, hogy csak
hétfőn fejezhetjük be. Andrássy belügyminis-
ter délutánra várjuk.

— És miért nem jött el reggel a belügy-
miniszter? — kérdezte egy hírlapíró.

— Andrássy sógornőjét baleset érte —
mondta a miniszterelnök — ezért nem jöhetett
reggel.

Andrássy különben délután egy órakor ér-
kezett Budapestre.

A délelőtti tanácskozásról a Bud. Tud. a
következő kommunikét adta ki:

Kossuth Ferenc kereskedelmi miniszter
lakásán délelőtti 10 órakor minisztertanács
volt, melyen Wekerle elnökségével a kabinet
minden tagja részt vett Andrássy Gyula
gróf kivételével. Andrássy, aki valószínűleg
csak a délután folyamán érkezik Budapestre,
távol maradt. A tanácskozás háromnegyed
2 óráig tartott és délután 4 órakor folytatják.
A tanácskozás tárgya kizárólag a költségve-
tés és a folyó ügyek voltak. A felhalmozó-
dott folyó ügyek nagy száma miatt a poli-
tikai helyzet megbeszélése nem került sorra.
A tanácskozásba reszort-ügyekre rövid időre

bevonták Rauch báró horvát bánt, a keres-
kedelmi ügyek tárgyalására pedig Szerényi
államtitkár.

A délutáni minisztertanács.

A minisztertanácsot délután négy órakor
folytatták, amikor megjelent már Andrássy
Gyula gróf belügyminiszter is. A tanácskozás
fél hétig tartott és folytatását hétfő délelőtti 11
óra-ra tűzték ki.

A délutáni minisztertanács kizárólag a po-
litikai helyzettel foglalkozott. A miniszterek kö-
zött eszmecsere fejlődött ki a kibontakozás le-
hetőségére vonatkozólag, azonban konkrét pro-
pozíciókat még nem tettek. Hétfőn valószínű-
leg be is fejezik a tanácskozást, úgy, hogy
Wekerle miniszterelnök már hétfőn délután
Bécsbe utazhat.

A konferenciáról beavatott helyről a követ-
kező értesülést kapta az Aradi Közlöny fővá-
rosi tudósítója:

A mostani tanácskozások célja azt a ma-
gataratást megállapítani, amelyet a kormány a
legközelebbi időben fog tanusítani. Egyelőre a
kormány ragaszkodik a parlamentnek tett ama
ígéretéhez, hogy e hó 28-ig újból beadja le-
mondását. Ezt tudomására adják a Háznak,
mely ismét el fogja napolni üléseit. De az
sincs kizárva, hogy oly megoldás jön létre,
mely feleslegessé teszi a kormány lemondá-
sát. Ez azonban csak akkor sikerülhet, ha az
említett terminusig az összes mérvadó tényezők
egy végleges, az összes aktuális kérdéseket
felölelő programban állapodnak meg. A jelen-
legi kabinet tagjai erősen el vannak határozva,
hogy újabb provizóriumba nem mennek bele
és hogy csak olyan program alapján maradnak
helyükön, mely a magyar érdekeket minden
tekintetben érvényre juttatja. Eppen ezért a
bankkérdésben is végleges megoldásnak kell
létrejönni. E felfogást tudják az összes minisz-
terek, amiért is, mindazon hírek, melyek An-
drássy lemondásáról vagy más személyi válto-
zásról szólnak, merő kombinációk. Andrássy-
val és javaslatával a kormány szolidáris. A
hármasszavazat és az ösválasztói rendszer sem
lehet oka a lemondásnak, mert a belügymi-
niszter maga is beleegyezett ezen rendelkezé-
sek elejtésébe.

EGYESÜLETI ÉLET.

(*) Az „Aradi Turista Egyesület“ folyó hó
22-én, szerdán este 6 órakor az egyesület he-
lyiségében (Vas-szálló I. emelet) rendkívüli
közgyűlést tart. A közgyűlés tárgysorozata: 1.
A gainai menedékház telkének átvétele tárgya-
ban kötendő szerződés megkötéséhez két meg-
hatalmazott kiküldése. 2. Knar Lajos alelnök
lemondása s ezzel kapcsolatosan a választmány
előterjesztése nevezettnek tiszteleti taggá vá-
lasztása iránt. 3. Alelnök választás és ennek
következtében esetleg megüresült állás betöltése.
4. Üres választmányi tagsági helyek betöltése. 5.
Indítványok.

A folyó évi kirándulások befejezéséül több
egyesületi tag kérelmének engedve a turista
egyesület folyó évi október hó 10 és 11-én,
két napos kirándulást rendez a révi Zichy
cseppkőbarlangba. Ezzel kapcsolatosan egy-egy
fél napot Nagyvárad és Kolozsvár megtekinté-
sére is szentel. Indulás Aradról október 9-én
délután 4 óra 16 perckor, visszaérkezés Aradra
október 11-én este 9 órakor. Résztvételi költség
egyesületi tagnak vasuti költséggel 42 korona,
nem tagnak 46 korona. Vasuti költség nélkül
tagnak 22 korona, nem tagnak 26 korona. Je-
lentkezési határidő folyó évi október hó 1. Je-
lentkezni lehet naponta este 6 és 7 óra között
az egyesület hivatalos helyiségében, Vas-szálló
I. emelet, hol a kirándulásra nézve bővebb fel-
világosítás is szerezhető.

VIDÁM ESETEK.

— Fővárosi levél. —

(Imaház R.-T.) Zsidó vallású felebarátaink most készülődnek az őszi nagy ünnepekre. Budapest, ahol az ország zsidóságának körülbelül két tizedrésze van együtt, a templomok nem tudják magukba fogadni az ájtatoskodókat s ezért ugynevezett pótimaházakat állítanak föl. Volt eset rá, hogy vendéglőket és kávéházakat alakítottak át hevenyészett templomokká, amelyekben mellüket bünbándóan veregetve böjtöltek a hívek. Az ilyen topografiai kapcsolatok révén esztendőről-esztendőre megterem a pesti humor. Az idén egészen különös módon helyeztek el egy lipótvárosi imaházat.

Először is tudni kell, hogy a Valuta Bank Részvénytársaság, amelynek a Váci-körút 48. számú házban van az üzlete, fölszámolt. A fölszámolást az Általános Bank végzi, amely a zsidó hitközségnek adta bérbe a Valutabank helyiségeit. A hitközség csakhamar imaházat csinált belőle, kitette a céget, de ott maradt a régi is, úgy hogy most ekként fest a fiók-templom:

Imaház
Valutabank
a főünnepekre
Részvénytársaság.

Ezen a nyomon tovább haladva a jövő évben talán eljutunk a pótimaház M. Sz.-ig.

(A Vajda meséje.) Balatonszemesen mesélte a Vajda az Abbázia-kávéházból lerándult híveinek:

Volt egyszer egy jómodu parasztember, annak volt egy egyetlen fia. Gondolt egyet a jó ember: minek legyen a Jancsiból paraszt, aki élete fogytáig turja a földet? Kapja hát magát és a nagyskolába küldi a fiát. Jancsi neki is feküdt a tanuláshoz. Vagy tizenhét iskolát tanult végig nagy buzgósággal. Ki is tanulta a doktorságot, kapott is róla nagy pecsétet levelet. Akkor hazament a szülőfalujába. Látja ám, hogy az apja gazdasága nagyon megcsappant, mert bizony az iskoláztatás nagyon sok pénzbe került. Kérde az öreg:

- Tudsz-e gyógyítani, fiam?
- Tudok bizony, édes apám.
- Nohát akkor gyógyíts ki engem a bajomból.

Nagyot sóhajt a Jancsi doktor:

— Az ilyen bajra nincs orvosság a patikában. Hanem törje el egyszer, édes apám, a kezét-lábát, majd meglátja, hogy meggyógyítom. Kíváncsi is a jó istentől, hogy nekem minél előbb alkalmat adjon, hogy édes apám iránt ta tozó hálámát illetésképpen leróhassam és nyomorék kezét-lábát a tudományommal meggyógyíthassam.

A szegény öreg ember pedig sirt örömeiben, hogy milyen jó, hálálatos fia van neki.

(A hetes és az alsó.) Az orvoskongresszus egyik diszebedjén mondta el egyik kiváló elmeorvos ezt az esetet:

Földült ábrázattal rohant be hozzám egyszer egy intelligens külsejű férfi.

— Professzor ur, mentsen meg, segítsen rajtam, mert attól félek, hogy megőrülök.

Láttam, hogy máris örült, de azért nyugodtan kikérdeztem:

— Mi a baja, barátom?

— Képzeld, az a rögeszmém, hogy én vagyok a zöld hetes. Ez még nem volna baj, de minden percben attól kell félnem, hogy elűtnék a zöld alsóval. És a zöld alsó az én halálom. Ez fog megörsíteni. Segítsen, mentsen meg tanár ur!

Nagyot nevettem.

— Szerencsétlen ember, — feleltem, — örüljön, hogy maga zöld hetes. Nem történhetik semmi

baja, hiszen a zöld alsó — a talonban fekszik, ertse meg!

Páciensem megkönnyebbülten lélegzett föl:

— Lássá, erre nem is gondoltam. Most már nem félek tőle. Köszönöm, köszönöm.

És gyógyultan elrohant.

Aradi gyógyszerészsegéből egyetemi tanár.

Intimitások Winkler Lajosról.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, szeptember 11.

A hivatalos lap ma megjelent számának egy közleménye az aradi előkelő társadalomban általános örömet keltett, mert az következő eseményről ad számot:

„Ő császári és apostoli királyi Felsége 1909. évi augusztus hó 21-én Bad Ischlben kelt legfelső elhatározásával Winkler Lajos dr.-t a budapesti tudományegyetemen a vegytan nyilvános rendkívüli tanárát ugyanazon egyetemen ugyanezen tanszak rendes tanárává a szabályszerű illetményekkel legkegyelmesebben kinevezni méltóztatott.”

Ez a hiradás egy Aradról elszármazott és még aránylag fiatal ember fényes karrierjének egyik állomását jelenti. Winkler dr. Aradon született. Édes atyjának, aki a város leggazdagabb polgárai közé tartozott, börgyára volt a mai Halász-utca végén, az Ujaradi átkelés közelében. Építész vállalkozó is volt, ő építette a Neuman Testvérek cégnek azt a palotáját, melyben ma a Megyei Takarékpénztár van.

Winkler dr. az aradi liceumban végezte a négy alsó gimnáziumi osztályt és onnan került Rozsnyai Mátyás gyógyszerárába, mint gyakornok. Ezelőtt husz esztendővel még nem kívántak a gyógyszerészeketől érettségi bizonyítványt és ezért — mint Winkler doktorhoz igen közel álló férfiutól értesülünk — atyja a fiu egyik tanárának tanácsára gyógyszerésznek adta.

— Itt legalább — mondotta a professzor — nem kell sokat bajlódni a könyvvel, ez nem lenne neki való foglalkozás.

A gyakornoki évek elteltével Budapestre került, Than Károly tanár tanítványa lett a gyógyszerészeti kurzuson. A világhírű tudós csakhamar felfedezte Winklerben nagy tehetséget és ő maga irt Rozsnyai gyógyszerésznek, hogy hagyja Budapest-en a fiatal embert ő majd támogatja a haladásában. Than tanácsára aztán beiratkozott mint magántanuló egyik gimnáziumba, érettségi vizsgát tett és felvétette magát az egyetemre. Bölcsész lett és már ekkor Than mellett segédkezett A tudori oklevél megszerzése után kinevezték az első vegytani tanszék első tanársegédjévé, majd csakhamar magántanárrá habilitáltatta magát. Tudományos művei feltűnést keltettek. Mint asszisztens irta meg akadémiai koszorút nyert könyvét a vizről, mely az ivóvíz tisztaságának fontosságára terelte az egészségügyi tudomány figyelmét.

A bámulatos szorgalommal dolgozó és tanító tanár a kémiai intézetben lakott egy szerény szobában, melyben csak meghitt barátjainak volt szabad a belépés. Valóságos laboratórium volt ez a szoba, ahol az egész világon feltűnést keltő munkáján dolgozott. A bróm oldhatóságáról irt könyv itt született. Ez a dolgozat valóságos forradalmat jelentett a tudós körökben. Rövid időn belül a könyv megjelenése után egyetemi rendkívüli tanár lett és már Than Károly utolsó éveiben állandóan Winkler dr. helyettesítette őt.

Winkler dr. rendkívül szerény, visszavo-

nult életet él. Társaságokban nem lehet őt látni. Mint jellemző történetet mondják el felőle, hogy egyszer kebelbarátjai, Pekár István bankigazgató fia hosszas rábeszélés után rávették arra, hogy jelenjék meg egy elit bálon. A professzor felöltötte Ferenc József kabátját, elgyalogolt a bálhelyiségbe, de mikor bepillantott a fényes bálterembe és meglátta a frakkok óriási tömegét, sarkon fordult és hazament. Később tudták csak meg barátjai, hogy az egyetemi tanár a bálterem ajtajában vett tudomást arról, hogy bálban frakkban kötelező a megjelenés.

Megnyílt a pankotai cigányiskola.

A tanítás első napjai. — Féltik a gyerekeket.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, szeptember 11.

Hosszu küzdelmes előzmények után, végre esztőtörtökön megnyílt a cigányiskola. A szülőket, és gyermekeket jó előre értesítették és így elkészültek a esztőtörtöki, reájuk annyira nevezetes napra. Meglepő is volt az a nagy érdeklődés, ami a cigányok részéről mutatkozott. Kor reggel — 6 órakor — amikor még rendes körülmények között tanító és tanítvány messze van az iskolától, a cigányok már csapatostól körülfozták az iskolaépületet. Csóky Gusztáv fiatal tanító, mintha tudta volna, hogy kedves tanítványai izgatottabban várják az iskola kapuinak megnyitását éppugy, mint ő első tanítási óráját, szintén igen korán kezdte meg első munkanapját.

Hat órakor már Novák Tula, a 10 éves kortorár (sátoros cigány) büszkén kiáltotta az ablak előtt álló cigánytömegnek:

— Be vagyok írva, be vagyok írva!

Azzal leült egy padba s onnan csak délfelé lehetett nagy nehezen kicsalni.

Ezután sorba jöttek: Novák, Kovács, Lakatosok egész sorozata, mert hisz alig van más nevű köztük: A Tula gyerek példájára valamennyien mindjárt beültek a padokba s várak, hogy milyen is az a tanítás és tanulás?

Érdekes is volt ez a beiratás! Egyszerre jött az egész cigánytelep. Ott volt a legvénebb cigánytól a legfiatalabbig mind! Megtöltötték az egész tantermet, udvart s aki ide sem fért be, az ablakon keresztül kiabált:

— Az én fiamat is írják be, valahogy ki ne felejtsek, mesterségre akarom taníttatni!

Egyszerre pedagógus lett valamennyi. Mind-egyiknek volt valami megjegyezni valója. Az apa szigorú bánásmódot kért fiára, míg az anya csaknem siró hangon jelentette ki, hogy az ő fia nincs ám a veréshez szokva, azért ne bántsa a tanító ur. Némelyik különös tehetséget vélt fiában felfedezni s ezt ajánlotta a tanító figyelmébe.

Kilenc órakor már 40 purdú ült figyelmesen a padban s kérték tanítójukat, hogy még a délelőtti folyamán kezdje meg a tanítást.

Ez meg is történt volna, de a szülők se-hogy sem akartak távozni a teremből. A tudománysszomj, kíváncsiság, vagy a szép tiszta tanterem vonzotta-e annyira őket, de *menni nem akartak*. Végre Mócz Lakatos Ferenc, egyedüli a cigányok között, ki a magyar nyelvet is beszéli, távozásra bírta testvéreit, de előbb alázatos hangon kérte Csóky Gusztáv tanítót, hogy tanítsa szeretettel gyermekeiket s ők igen hálásak lesznek ezért.

— Csak egyet kötünk ki — ugymond — hogy ebben az iskolába más gyermekeket, mint cigányt ne vegyenek fel, mert ez a cigányoknak lett felállítva, ehhez tehát nekik joguk van

Csóky Gusztáv tanító biztosította őket, hogy éhajuk feltétlenül teljesítve lesz, mert még 14 cigány gyermek nincs beírva, s ide ezeken kívül több nem is fér.

Megnyugodva hagyták el a tantermet, de haza menni nem akartak. Féltek a purdékot! Az ablakon keresztül figyelték drága csemetéiket. S azóta is tanítási idő alatt, folyton az ablak alatt üldögél egy pár vén cigány férfi, vagy nő és bár zavarólag hatnak a tanításra, onnan távozni nem akarnak.

A purdék szép tiszta kiejtéssel tanulják a tanításhoz első fő kelléket: az imát.

Oly megható látvány — amint a rongyokba bujt fekete bőrű, villogó szemű rajkók összekulcsolt kezéikkel mondják:

„Szeress engem
Jó Istenem,
Szülőimot
Tartsd meg nekem!
Oltalmazd
Kis tanyánkat,
Áldd meg, áldd meg
Szép hazánkat.“

A királygyakorlatok befejezése

Ferenc József a hadsereghez.

Távirati tudósítás.

Arad, szeptember 11.

Ma véget értek a grossmeseritschi királygyakorlatok, amelyeken tudvalevőleg Vilmos császár is résztvett, királyunk megleghangu beszédben adta tudtára a hadsereg vezetőinek, hogy a fárasztó gyakorlatok megnyerték a tetszését. A királygyakorlatok utolsó napján nagyobb szerencsétlenség is történt.

Mai távirataink ezek:

(A lefuvás.)

Grossmeseritschből táviratozzák: Ferenc Ferdinánd főherceg ma reggel 7 órakor jelent meg a gyakorlótéren. A király Harrach gróf kastélyából automobilon ment a helyszínre, a hol azután lóra szállt. Az uralkodó a trónörökös és Károly Ferenc József kíséretében nagy figyelemmel nézte a gyakorlatokat. 10 óra 10 perckor heves harc közepette a testőrségi kürtösök lefújtak. A csapatok kürtösei átvették a jelszót. A kürtjel végigharsogott a téren és csak néhány percig hangzott még az ágyuk dörgése, azután csend lett.

A lefuvás után elsőnek Georgi honvédelmi miniszter ment a vezetéshez. Nem sokkal később a harcban résztvett összes parancsnokok teljes számban odaérkeztek.

(A király bucsuzója.)

A király ezután a következőket mondta az egybegyűlt katonai előkelőségeknek:

— Nagy öröömre szolgált, hogy néhány napot ismét hű hadseregem körében tölthettem. Köszönetemet fejezem ki Ferenc Ferdinánd főhercegnek, mint ezen gyakorlatok vezetőjének azért az odaadó, buzgó munkáért, melyet ezen napok alatt kifejtett, valamint a vezérkar főnökének és a hadgyakorlatok többi vezetőjének. Kérem Ferenc Ferdinánd főherceget, szíveskedjék úgy a parancsnokoknak, mint a csapatoknak kifejezni elismerésemet nagy fáradsággal járó kiváló működésükért.

A király ezután Harrach gróf kastélyába ment Ferenc Ferdinánd, Károly

Ferenc József és Lipót Szalvátor főhercegek kíséretében.

A király Haynold báró morvaországi helytartóhoz a következő kéziratot intézte:

Kedves Haynold báró! Szeretett morva örgrófságomban megtartott hadgyakorlatok újabb alkalmat adtak, hogy meggyőződjem arról az ősi hazafias szellemről, mely az országot lakó két nemzetet áthatja. Velem és Házam tagjaival szemben a hűséges ragaszkodás sok jelét tapasztaltam mindenütt úgy utazásomban, mint grossmeseritschi tartózkodásom közben. A lakósságnak csapataimmal szemben való rokonszenve és mindenütt egyforma áldozatkészsége nagy meglepéssel tölt el. Miért is megbízom ont, hogy ez érzelmeimet valamint köszönetemet a lakosság mintaszerű magatartása felett tolmácsolja.

Grossmeseritsch, 1909. szeptember 11.

Ferenc József.

(A király elutazása.)

Grossmeseritschből táviratozzák: Déli egy órakor az udvari étkező sátorban dezsőné volt, melyen öfelsége és a főhercegek vettek részt. A villás reggeli után öfelsége elbucszott a tábornokoktól, a külföldi katonai attaséktól és különösen meglepődését fejezte ki az osztrák és a magyar automobil csapatnak. Majd elbucszva Harrach gróftól, a pályaudvarra hajtatott, ahonnan az udvari különvonaton Bécsbe utazott. Ide este 7 óra 10 perckor érkezett meg.

A délután folyamán Ferenc Ferdinánd és Károly Ferenc József főhercegek automobilon elutaztak Grossmeseritschből.

(Vilmos császár utja.)

Müncheni távirat jelenti: Mikor a különvonat Vilmos császárral Iglából jövet Nürnberg felé haladt, Chan állomás előtt a vonat egy kisebb petarda felrobbanása következtében megállott, de rövid idő múlva folytatta útját. Az eset nagy izgalmat keltett, de valószínűnek tartják, hogy csak gyermekesinyről van szó.

(Szerencsétlenségek a gyakorlaton.)

Grossmeseritschből táviratozzák:

Tegnap éjjel a hadgyakorlatok befejezése után súlyos szerencsétlenség történt a 6-ik dragonyos ezredben. Az ezred a szabad ég alatt hált. Éjjel felé az ellenfél fényszórói hirtelen működni kezdtek. A lovak az éles fénytől megbokrosodtak, eltépték kötőféküket és végig gázoltak az alvó katonákon. Egy szakaszvezetőnek mellkasát és bordáját benyomták egy ló patái: 14 közlegény súlyosan megsebesült. A lovak több mint háromnegyed része megsebesült. Reggel 4 órakor még 60 ló hiányzott. A városban rémhírek terjedtek el a katasztrófáról.

Egy másik távirat jelenti:

A hadgyakorlatok területén tegnap éjjel az a hír terjedt el, hogy a bécsi lovashadosztály vezérkari főnöke Stepicky Szaniszló öngyilkos lett. Az öngyilkosság oka állítólag az volt, hogy az általa vezetett oszlop vereséget szenvedett. Mások az állítják, hogy a dragonyosoknál történt szerencsétlenség miatt Stepicky tették felelőssé és ezért lett öngyilkos. Stepicky annak idején az orosz-japán háborúban az oroszok főhadiszállásához volt beosztva. Fivére Lembergi érsek.

Fővárosi tudósítónk jelenti: Stepicky grófról, a bécsi lovashadosztály vezérkari főnökéről szóló hírekkel szemben a Magy. Tudósítót illetékes helyről felhatalmazták annak kijelentésére, hogy ezek a híresztelések teljességgel alaptalanok.

ARADI ÉLET.

A szabadságtéri slafrokok.

*

Nekem nincsen mit siratni az ősön,
S a többi költőt mégis megelőzöm,
Az estről én látom leghamarabb,
Hogy a nappalba mind előbb harap.

Virághullásról csipognak a százak, —
Az én lelkem nem ilyesmiért lázad,
Eltűnnek, — s búra ez komolyabb ok —
A Szabadság-térről a slafrokok.

Büvös az est a Piazza San Marco-n,
De a szabadságtérít szebbnek tartom.
Kivált a forró hónapok alatt,
Ha kinyűzsög az aszfaltburkolat.

Rajokban jó ki s vihogva örül
A nő a szobor-rácsoszat körül.
A pajzán kedvtől nem tud hova lenni,
És slafrokban libeg-leng valamennyi.

Szép ez a ruha, — mindegy az anyag, —
Kihívón nyulik belőle a nyak.
Szeszélyes ráncot oda-ide vet,
Ugy kelleti a női termetet.

Csipkéje olesó s könnyű, mint a hab, —
S a társalgás is benne szabadabb;
Semmi „kisasszony“ és semmi „uram“,
A zsurszokás ismét száműzve van.

„Szeret, Szeréna?“ „Ép az a bajom.“
„Hát ezt csodálom.“ „Ó, maga majom.“
„De néha eszi miattam a — bánat.“
„No né, még mit nem beszél be magának!“

Nem zavarja őket a garde, a strázsa,
Mamust lefogja a pletyka varázsa,
S a padon szövi élvezettel, békén:
Mi történt a Szentpál-utca vidékén.

S mit tudom én, az idill hol ér révet?
Egy bátor kar a slafrok köré téved,
Egy bajusznak még több joga akad,
S megbízsergeti a szabad nyakat.

S az erkölcsnek nem lesz miatta kára
Csak a Harckészség lesz dühös magára
A körül nézi, s érc-erei forrnak,
Most fáj csak: mért is született szobornak!...

Hüvös az est... És a szívem zokog,
Fogynak a nők, s fogynak a slafrokok,
S a vágyait a sok szerelmes dőre
Elteszi, félrerakja esztendőre.

S hallom a bucsut: „Gondoljon reám,
S jöjjön el néha, — vacsora után,
S találkozhatunk sűrűn is azonban
Tánciskolában, valamely kolonban.“

Robotos.

SPORT.

+ Az A. A. K. jubileárius Athletikai viadalának amely e hó 19-én lesz, ez a programja: Fél 3 órakor a nagyvárad-ut 190. sz. kilométer követől indítása a 30 kilométeres országúti bajnoki távgyalogló versenyzőknek, kik közül az első előreláthatólag egynegyed hatra várható a pályára. 3 órakor kezdete az Athletika Viadalnak a sporttelepen és pedig: 100 yardos síkfutás (91.4 m) országos rekord 10 ¹/₁₀ mp. Mező Béla Mac. 120 yardos (109.7 m.) gátfutás országos rekord 16 ²/₅ mp. Kovács Nándor Bp. BTE. Egynegyed angol (409.5 m.) mértföldes síkfutás. Országos rekord 25 mp. Bodor Ödön budapesti posta és T. T. S. E. — Egy angol mértföldes (1609 m.) síkfutás, országos rekord 4 p 34 ¹/₅ mp. Bodor Ödön budapesti posta és T. T. S. E. — 4+100 méteres staféta futás. Magasugrás. Országos rekord 184 cm. Somody István dr. kolozsvári Egy. A. K.

— Távolugrás. Országos rekord 676 cm. Mező Béla Mac. — Súlydobás. Országos rekord 13.46 m. Mudin Imre Mac. — Diszkoszvetés. Országos rekord 41.80 m. Főthly Nándor A. A. K. — Gerelyvetés. Országos rekord 58.80 m. Kóczán Mór B. T. K. — Rúdmagasugrás. Országos rekord 346 cm. Szathmáry Kálmán A. A. K. A verseny díjainak egy része egyik főtéri kirakatban van a közönség részére kiállítva.

+ Football mérkőzés. Vasárnap délután élvezetes sport esemény játszódik le a vágóhid melletti sporttelepen. Ugyanis ma látják vendégül a postások a Temesvári atletikai klub football csapatát. A belépti díjat is csak 40 fillérben állapították meg. Diákok 20 fillért fizetnek, jegyek már előre is válthatók a főpostán Denhoff Sándornál. A postások zöld fehér csíkos, a temesváriak pedig fehér dressben játszanak. A postás csapat összeállítása a következő: Kapus: Horváth — Sztankóczy Erbeszkern — Salai Erdélyi Mánya I. — Sötét Nyiri Horvatzky, Messzer, Zaránd.

VERSENGÉS az északi sark körül.

A közvélemény Cook mellett.

Távirati tudósítás.

Arad, szeptember 11.

Az északi sark felfedezésének di-csőségeért vívott küzdelemben a közvélemény napról-napra erősebben nyilvánul meg Cook dr. mellett. Nagy érdeklődéssel várják szeptember utolsó hetét, mikor a két versenytárs Newyorkba fog érkezni, ahol valószínűleg választott bíróság dönti el küzdelmüket.

Mai távirataink itt következnek:

Cook védelme

Bécsből jelentik: Sverdrup kapitány Kopenhágából a következő táviratot intézte a „Neue Freie Presse” szerkesztőségéhez:

„Cook dr. véleményem szerint az előttem személyesen tett jelentései szerint kétségtelenül elérte az északi sarkot. A sajtó egy részének és Pearynek Cook ellen irányuló támadásait alaptalannak tartom.”

Kopenhágából táviratozzák: A hangulat teljesen Cook javára fordult. Mindinkább megérlelődik az a meggyőződés, hogy Peary eljárása a legillogálisabb Cookkal szemben. Cooknak önfeláldozó szívéssége a sarkkutatók nehéz munkájában nem érdemelte ezeket a gyanúsításokat. Nagy meglepetéssel vesznek tudomást Rysselberge, jelenleg Sant-Jagóban időző belga mérnök nyilatkozatáról, ki annak idején Cookot délsarki expedíciójában elkísérte.

Cook — mondja a belga mérnök, — lelkes sarkkutató. Törhetetlen energiájú ember. Csak a rosszindulat kétkelkedhetik abban, hogy Cook elérte az északi sarkot.

Az eszkimók, mint tanúk.

Kopenhágából jelentik: Az eszkimók szavahihetőségéről Jensen gyarmatügyi kormányzó, aki Cookkal együtt jött Kopenhágába, ezeket mondta:

— Az eszkimók szavahihető emberek, akik nem szoktak hazudni. Peary iránt az eszkimók nagy ellenszenvvel viseltetnek, mert az mindig kemény és barátságtalan volt velük szemben. Nagyon valószínű, hogyha Peary találkozott Cook két eszkimójával, durva fellépésével mintegy szuggerálta nekik, hogy úgy beszéljenek Cookról, ahogy ő a szájukba adta. Nagyon figyelemreméltó, hogy Peary most egyszerre oly nagy fontosságot tulajdonít az eszkimók tanúságának, holott ezelőtt ő maga in-

tett mindenkit, hogy ne helyezzenek súlyt az eszkimók nyilatkozataira.

Peary újabb támadása.

Newyorki távirat jelenti: Peary a Newyork Heraldhoz táviratot intézett, melyben heves támadásokat intéz Cook ellen és kijelenti, hogy be tudja bizonyítani, miszerint Cooknak az északi sark elérésére vonatkozó jelentései hamisítva vannak.

Mi haszna van a sarkvidéki kutatásoknak.

Ha nincs is igaza Peary-nek, a világhírű sarkkutatónak, hogy a sarkok elérése olyan esemény, amely jelentőségében Amerika felfedezésével vonható párhuzamba, kétségtelen, hogy közvetve, a sarkok felé vezető út megismerése révén, igen nagy, tudományos vívmányt fog jelenteni.

Ha megállapítjuk, hogy a gyakorlati természettudomány kifejezés pleonazmus, mert minden természettudomány gyakorlati akkor is, amikor a gyakorlati cél homályban van: nem szükséges hosszabban időznünk annál a kérdésnél, vajjon hasznot hajtó, az emberiségre nézve gyümölcsöző-e a sarkvidékek kutatása? Aki azt tartja, hogy a sarki kutatások haszontalan ábrándképeket hajszolnak csupán, az épp oly joggal támadhat meg mind-n igazi tudományt, amelyeknek a művelőit méltán ünnepejük az emberiség legnagyobb jóltevői sorában.

Nem ábrándoknak élt-e, aki elsőnek kezdett foglalkozni a csillagászat, a geológia vagy az élettan problémáival? Nem ugyanígy volt-e a legegyszerűbb s már régi idők óta mindnyájunk közkincsévé vált fizikai megismerésekkel is? Mire volt jó annak a megállapítása, hogy a testek csak meghatározott arányban vegyülnek? Vagy mi haszna van a szántó-vetőnek a napfoltok tudományos tanulmányozásából?

Csupa oly kérdés, a mit ma már nem vet föl a gondolkodó ember, vagy ha fölvet, önmaga megfelel reá. A feleletet magunk körül látjuk. Egész kulturánk, jólétünk, filozófiánk, a szépen való gyönyörködésünk: a tudománynak köszönhető. S a tudomány fejlődését nyomon követi az élet szépülése.

A tudományok összefüggése és egymásra hatása folytán beláthatatlan következménye lehet minden kis vívmánynak. A mint a gépnek minden alkotó része fontos, úgy a tudománynak sincs, legalább alárendelt értelemben, kicsiny problémája. A tudományok természetében rejlik, hogy körüket tágítsák s még a tudományok száma is növekedőben van. Ismeretlen utakon, ismeretlen célok felé tör az emberi értelem munkája.

A tudományok fejlődése szükségszerűleg irányította rá a figyelmet a sarkokat körülfogó ismeretlen területekre. Ezek a nagy kiterjedésű sarki vidékek oly gazdag fölfedezéseket rejtenek magukban, hogy azoknak tudásunkra való kihatásáról ma még képzeletünk is alig adhat számot. A szorosabb értelemben vett földrajzon kívül a geológia, a geofizika, geodézia, glaciológia, oecanológia, a hajózásra oly fontos csillagászat és földmágnesség, a meteorológia, a növény- és állatvilág ismerete, sőt a néprajz is, mind olyan tudományok, a melyeknek a körébe belevágnak a sarkvidéki észlelések.

De közvetlen gazdasági érdekeket is érintenek a sarki utazások. Bár a sarkvidéki szárazföldeken nagyon gyér az állatvilág, a jeges-tengereken annál élénkebb az állati élet. Századok óta megbecsülhetetlen hasznot hajtott ezekben a vizekben a halászat, foka- és bálnavadászat. A guanójáért hasznos pingvin milliónyi számban él az antarktikus tájakon.

A gyakorlati szempont természetesen háttérben szorul a sarki kutatáshoz fűződő tudományos érdekekkel szemben. A tudomány közvetlen célja mindig ideális.

A lövöpetri-i dráma.

Itélet előtt.

Távirati tudósítás.

Arad, szeptember 11.

A nyiregyházai esküdtbíróság már harmadnapja tárgyalja Róth Albert lövöpetri-i földbirtokos bűntgyét. A feleséggyilkossággal vádolt ember ügyébe az eddigi tanuvallomások kevés világosságot derítettek és a mai tárgyalás tanúi is alig hoztak bizonyosságot ebbe a drámába.

A mai tárgyaláson — mint Nyiregyházáról táviratozzák — először folytatták Dávid Hermina eseléd kihallgatását. Ő is azt vallotta, hogy Róthék házassága rossz volt, de hogy a férj fegyvert fogott volna nejére, arról ő nem tud.

Gottfried Sámuelné születendő Róthné betegségről beszélt. Tudja, hogy Róthnének pirosszinü orvossága volt, mely karbolszagot terjesztett. A haláleset alkalmával az ablakban egy orvosságos skatulya fedelén karbolszappant látott.

Ganzfréd Ábrahám cipészsegéd lényegtelen vallomása után Bakta Istvánné elmondja, hogy mikor élesztgetés közben Róthné száját felnyitotta, az belülről fehér volt. Szakáll Julianna, egy gazdatiszt 18 éves lánya, ugyanezt vallja.

Katz József gazdálkodó ezeket mondja:

— Róthné halálának órájában Róthtal együtt templomban voltam. Mikor Róthot hazakísértem, Róth hivatott, hogy menjek be egy pohár pálinkára. Róth nem is sejtette, hogy felesége ekkor már halott volt.

Arra a kérdésre, hogy volt-e a halattal szobában, Katz kijelentette, hogy kohenita lévén, vallása tiltja ezt. Nagy Kálmán református pap lett volna a következő tanu, de mikor a terembe lépett, elájult.

Nagy lelkész délután mégis kihallgatták, mert elmúlt a rosszulléte.

— Én csak hallomásból tudom a dolgokat, — mondta.

Barsch Béla kisvárdai közigyűzőt hallgattak ki. Előtte kötötték meg Róthék a legutolsó házassági szerződést.

— Az aszonyt, — mondta a közigyűző — nem kellett erőszakolni, vagy kényszeríteni a szerződés aláírására.

Ugyanúgy vallott a közigyűző segédje is.

Kun Samu kisvárdai kereskedő, aki az Adria biztosító társaság ügynöke, azt vallotta, hogy előtte 100 ezer koronás kölcsönös életbiztosítást kötöttek Róthék. Amikor az üzletet megkötötték, Róth nem is volt ott, s akkor írta alá, amikor hazajött. Jelen volt akkor Róth anyósa is, aki helyeselte a biztosítás megkötését. Később Róth egy parcellázásánál sok pénzt vesztett és a biztosítást megszüntette.

— Az nem igaz, hogy Róth fukar volt a feleségével szemben. Egyszer előttem 1000 koronát adott a feleségének ruhára. Összekaptak, mert Róth Pesten akarta a ruhát csináltatni, amit a felesége nem helyeselt.

Kemény gyógyszerész azt vallotta, hogy 6 hétig tőle hordtak gyógyszereket Róthék.

— Mérges gyógyszereket is vittek?

— Igen, kreolint és krizolint.

— Tudja-e, milyen viszonyban éltek Róthék?

— A legjobb viszonyban. Róthné sokszor

panaszkodott az én feleségemnek, hogy betegnek érzi magát.

Legvégül Radics dr. körorvost hallgatták ki, aki Róthné gyógykezelte. Ez azt vallotta, hogy nem Róth mérgezte meg a feleségét, hanem szívelhártyasodásban halt meg.

A tárgyalást holnap folytatják. Ítélet hétfőre várható.

IRODALOM ÉS MŰVESZET.

* Az új keresztény. (Regény, írta Ujvári Péter, Budapest.) Ha Morris Rosenfeldet nem kisebbíti a zsargon-költő nevezet, Ujvári Péternek, ennek a kemény egyéniségű írónak most megjelent munkáját se szállítja le, ha zsargon-regénynek nevezik. Mert a zsidó világnak, a melyben ez a regény él, csak egy szűkebb tartományát illeti, a magyar Felvidék óhitű zsidait, akik nem jelentenek egyet a galiciai, nyomoruságába és csökönyösségébe temetkezett zsidókkal s a kiket össze nem lehet keverni az Alföldnek, vagy a Dunántulnak szabadabb mozgású „haladóival.” A zsargonnak ezt a magyar területét rajzolja meg vonzó tökéletességgel, éles megfigyelő erővel és a valóságot meg nem rontó, rajongó szubjektivitással Ujvári Péter. A kikeresztelkedett zsidó tragikuma, úgy tetszik, csak keret, hogy ezt az érdekes, különös birodalmat leírja. Komoly értékű irodalmi munka ez s igazságtalanság lenne azt mondani, hogy csak zártkörű olvasópublikum becsülheti meg. Irányregényeknek, iránydrámaknak élvezése nem attól függ, vajjon az irányával rokonszenvezünk-e, hanem annak megítélésétől, hogy milyen eszközökkel s mily hatással szegődik az irány mellé az író. A magyar irodalomban új zsáner ez, amely Heyermans fordított dolgai után is szokatlan; de akik megismerik, talán ép olyan kedvelői lesznek a zsánernek, mint a milyen őszinte hívei egy jeles íróembernek, akit a hírességtől eddig csak az fosztott meg, hogy a vidéken volt s csak rövid ideje lépte át a pesti küszöböt. (f.)

* Jó cím kerestetik. Fővárosi tudósítónk írja Beöthy Lászlónak van az idei szezonra a leggazdagabb repertoárja. Mindkét színháznál egy csomó darab várja az előadást, javaeszt kiváló írók és muzsikuskok művei, amelyek joggal számíthatnak nagy sikerre. A Király-Színház legközelebbi újdonsága magyar operett lesz, Pásztor Józsefnek a librettója, melyet Vincze Zsigmond, a színház karmestere zenésített meg. A szöveg igen kedves, annyit elárulnak belőle, hogy egy exotikus királyságban játszódik, ahol a törvények szerint az uralkodónak nem lehet csak egy gyermeke. De ez az egy már megvan az első felvonásban. A másodikban a király háborúba megy, esztendőig oda van és mikor vissza jön, természetesen üleg szeretné megcsókolni a feleségét. De nem meri, mert ott az egyke trónvesztéssel járó törvény Ennek a mulatságos operettnek első címe *Tiltott nász* volt. De Beöthy igazgató úgy találta, hogy ez nem eléggé kifejező. A szerzők összeültek, tehát új címen gondolkodni és fejtegetésük eredményeképpen új címül *Szegény király*-t találtak ki. Időközben Beöthy László is gondolkodott és az operettnek *Tilos a csók*! címet adta. Ezt közölte is a szerzőkkel, de ettől a címtől viszont ők nincsenek elragadtatva. Az igazgató, azonban kijelentette, hogy míg külön címet nem mondanak neki, ő ehhez ragaszkodik. Tessék tehát gondolkodni egy kicsit.

* Hangverseny a Kossuth-szobor leleplezés ünnepélyén. Az aradi Kossuth-szobor leleplezési ünnepélyének kimagasló része lesz az a hangverseny, melyet az aradi vasutas szövetség rendez 19-én, a leleplezés napján délután 3 és fél órákor az aradi nyári színházban. A hangversenyen közreműködik Gallovichné-Ternovszky Margit, az ismert kiváló énekesnő, ifj. Vas Sándor európai hírnév zongoraművész, Kovács Sándor gordonkaművész, a budapesti operaház tagja, Unger Mór, Sperber Frigyes zenetanár, Káletzky Vilma zongoraművész és Berger Ká-

rolly fiatal hegedűművész, ki II. Rákóczi Ferenc hegedűjén fog játszani. A hangverseny tiszta jövedelme a vesztőhely megváltása és az aradi Kossuth-szobor javára fordítatik. A hangverseny rendes nyári színházi helyarákkal lesz megtartva. Jegyek már fogynak s kaphatók: Deutsch testvérek divatárúházában, Jakabfy István és társa férfiszabónál, Schveffer virágkereskedőnél, Kintzler Zoltán ékszerésznél, Kerpel Izsó könyvkereskedőnél, Guttman és Berger férfi divatárúsnál és Likker Viktor fűszerkereskedésében.

* Vasárnap az Urániában. A legpompásabb szórakozást biztosította a közönségnek vasárnap délutánra az Uránia színház. Válogatott mozgófényképekből összeállított műsorán megtaláljuk a közönség izlésének leginkább megfelelő látványokat. Szenzációs hatása A világitó toronyőr leánya című dráma, mely egyike a leghatásosabb tengeri felvételeknek. Nagy tettségre számíthat, amit különben a bemutató sikere is bizonyít, a szími király jubileumáról készült mozgófénykép, melyen egy keleti fejedelm minden ragyogó gazdagsága napvilágra kerül. A berlini sport című kép a német uszósport fejlettségét mutatja be. Több humoros és szórakoztató kép egészíti ki a műsort, mely fényes mulatsággal szolgál a közönségnek. 791

Amiről beszélnek.

Az elcsábított férj.

Merész elhatározás kell férjes nővel intim barátságot kötni, mert utóvégre a legtürelmesebb férj is elcsattanthatja a Browning ravaszát. Sőt házasságtörésért hüvösre is kerülhet az ember és az sem tévesztendő szem elől, hogy valóper esetén az imádott nő a házibarat nyakába szakadhat. Nem csodálandó ezért, ha a találmányosság legfelső fokára kuszó terveket eszel ki némely udvarló csak azért, hogy — mint az elmondandó eset is bizonyítja — ezernyi veszély árán is magának mondhasa azt, aki másnak esküdött örök hűséget. Egy fiatal aradi okleveles ur a saját találmányu „rendszerével” dicsekedett el és csakugyan annyi az ügyesség, a kettős célt ért találmányban, hogy feltétlenül a nyilvánosságra kívánczik, két szempont lebegjen mindig a szemetek előtt urak — mondotta az ifju. A férjet tévesszétek meg, de csábítsátok őt is hűtlenségre. És teoriáját a prakszis fényesen igazolta.

A télen sokat látták az okleveles ifjút egy élteesebb ur társaságában a színház utáni vacsorázó helyeken. Csodálkoztak is a ritka jelenség felett, mert a mintaszerű férj és családapa ilyesmit eddig el nem követett.

— Elcsábítottam a kis öreget — dicsekedett a Lucifer — még pedig a felesége tudtával és beleegyezésével. A hitvesi hűség eddigi mintaképénél azt tapasztaltam, hogy nem annyira elvből, mint inkább azért volt a felesége szoknyáján ülő papucshős, mert nem volt alkalma kirugni a hámból.

Nem kapott rá engedélyt. Annál mohóbban kereste az élvezeteket ezután.

Most, mikor megismerttem az aradi színház két karhölgyével, valóságos lelkesedéssel köszönte meg önzetlen bátorságomat. Sőt oly hálás volt ezért, hogy ő viselte egy csinosan butorozott állandó találkozóhely költségeit is és készséggel egyezett bele, hogy egyenlő jogosultsággal használjuk mindketten. Mindegyik akkor jelenik ott meg, mikor szüksége van a szobára, csak hogy előbb a másikat telefonon értesíti, nehogy kínos meglepetések történjenek.

— Csodálatos, de tény, hogy öreg barátom volt a gyakoribb vendég a rácsfartályi lakásban. Ez kellett nekem. Mert ha társam értésített, hogy csinos vendége lesz, akkor egész biztonságban éreztem magam — a feleségénél. Igen sokszor ugratott az öreg és gáncsolta a mai fiatalságot, melyen ő százszor tútesz...

— Egy szép napon azonban a fiatalabb generáció vette igénybe a kellemes hajlékot. És pedig önagyságával, mert a férj elutazott azzal az igérettel, hogy csak másnap délből jön haza a szőlőlőből. A vancellérjéről ugyanis azt hallotta, hogy megcsalja. Nem akartam elvinni az asszonyt a külvárosi szobába, de oly édesen kért, hogy mutassam meg férje bűnözésének a tanyáját. Ugy látszik azonban a vancellér nagyon is becsületesnek találtatott, mert délután öt óra tájban egy gummitalpas állott meg a ház előtt és abból a pokolba kívánt férj szállott ki egy kardalos nő kíséretében. Szerencsénkre megláttam az ablakból a vészterhes jelenetet és míg a hosszú udvaron bekerült, elkészülhettünk a védelemmel. Ajtót kell nyitnom — villant át agyamon — mert haza megy és nem találja otthon a nejét; ebből pedig baj lehet. Az asszony, aki veszély idején a legravaszabb, egy szempillantással a ruhaszekrénybe dirigált s kihuzta a szoba ajtóból a kulcsot, hogy a férj bejöhessen. Néhány pillanat múlva a következő jelenetnek voltam fültanuja:

Az asszony: Te hát igaz, te nyomorult, a mit nekem besugtak. Hat óra hosszat vártam itt rád. Tudtam, hogy hazudsz és nem utazol a szőlőlőbe. Megcsaltál, becsaptál, óh én szerencsétlen, aki egy ilyen gazembernek vagyok az áldozata. Sárba rántottad házasetünket óh, óh... (Hangos zokogás, majd fotelbe dőlés.)

A férj (dadogva): Te itt... Azt hittem...

Kardalosnő: Ugy látom, én itt felesleges vagyok. (Távozik.)

A férj: Kérlek édes fiam...

— Az asszony (dühöngve): Ne tegezzem engem. Takarodjék a szemem elől, vagy botránycsapok. (A férj távozik.) Két nap múlva önagysága egy gyönyörű nyakékkal tünt fel a korzón. Én bekittettem ki a házaseleket. A férj, ha úgy kettesben vagyok vele még most is arra kér, hogy vallassam ki a feleségét, mi módon jött rá a rejtékhely titkára?

HIREK.

A HALDOKLÓ VENÉGSZERETET.

Arad, szeptember 11.

A főkapitány közzétette azoknak a derék polgároknak és családoknak névsorát, a kik a Kossuth-szobor leleplezésére jövő vendégek számára szállást ajánlottak föl. Bizonyára buzdítás, a jó példával való ösztönzés a célja ennek a közlésnek. És mintha a panasz szólna ki belőle. Szomorú, hogy milyen kevesen vannak, akik a hajlékukat megosztják az idegen hazafiakkal. Azokon az országos ünnepeken, amelyek az utolsó évtizedekre estek: a vértanu-szobor avatásán, meg a kivégzés ötvenedik évfordulóján még sokkal nagyobb fogadtatja volt a felhívásnak. Aztán igaz, a mi igaz: a szállást felajánlók is legnagyobb részt a kispolgárok, az egyszerű emberek sorából kerültek ki. A különféle jogcímeiken előkelőknek nevezhetők közömbösök maradtak.

A panasz jogosan rezeg ki a sorokból, — de a szomorú dologban van valami természetesen, valami könnyen megmagyarázható és megérthető.

Pusztul a vendégszeretet, ez az „ősi magyar erény.” De a pusztulásának éppen a nagyvárosi fejlődés az oka. Budapesten például egyáltalán nincs vendégszeretet. A mikor fölme gyünk, sohase szállunk meg a rokonnainknál, mert megértjük, hogy a pesti ember nincsen vendégfogadásra berendezve. S mikor Pesten van valami gyülekezet, teszem azt, legutoljára az orvoskongresszus, senkinek se jut eszébe, hogy a főváros pol-

garait az önkéntes szállás-ajánlásra hívják föl.

Mi sokban még igen messze vagyunk a fővárostól. De egyben sietünk utolérni. A lakásállapotaink hovatovább olyanok lesznek. S Aradon már a középosztály embereinek nem áll módjában olyan lakást tartani, amely a vendégszoba luksuszával is föl van szerelve. Kiki csak annyi szobás lakást tart, a mennyiben maga, meg a hozzátartozói, mérsékelt kényelemmel, vagy a nélkül elhelyezkedjenek; a fölösleges, rokonra, vagy idegenre váró lakószoba, a mai házbérek mellett nem jut. S a mikor a legszentebb szóval, a hazafiság szavával kopogtatnak vendégszállásért, a legtöbb helyen már azzal felelhetnek: „igen, de akkor adjanak nekünk máshol lakást!”

Ez nem menti azokat, akiknek talán módjukban lett volna vendégszobát kínálni, de nem tették, — de magyarázója annak, hogy a szép magyar vendégszeretet mért sorvad, züllik annyira. S mire újra országos ünnepre kerül a sor, ki tudja, nem fejlődnek-e annyira a dolgok, hogy az önzetlen vendégfogadás fölbuzdulására egyáltalán nem lehet számítani? +

— Időjárás. A meteorológiai intézet jelentése szerint e hó 12-én az időjárás: enyhe, elvélve csapadék.

— A mezőhegyesi református templom felszentelése. Fényes ünnepségek között szentelték fel ma délelőtt a mezőhegyesi református egyház új templomát. Tegnap este 6 órakor érkezett a templomszentelésre Erőss Lajos dr. tiszántúli református püspök, kinek kíséretében voltak többek közt Dombi Lajos gyulai esperes, Futó Zoltán egyházmegyei főjegyző, Fekete Gyula nagyikindai, Tereh Gyula hódmezővásárhelyi és Szabó János köröstarcsai lelkészek. A püspököt és a főgondnokot az állomásnál Jankovics Lőrinc ménesbirtokigazgató és Podmaniczky Béla báró őrnagy ménesparancsnok fogadta. Megérkezett a templomszentelésre Degenfeld József gróf főgondnok is és Mezőssy Béla államtitkár, aki a földmivelési ügyi kormányt képviselte. A templombeszentelési ünnepély ma délelőtt 10 órakor kezdődött. Gyönyörű megnyitó imát mondott Erőss püspök, majd Dombi esperes iktatta be állásába Szabó Béla lelkészt. Megható ünnepi beszédet mondott ezután Futó Zoltán lelkész. A bezáró misét Szabó Béla, az új lelkész mondta. A szertartás alatt a mezőhegyesi dalárda művészi énekszámokat adott elő Nagy Sándor kántor vezetésével. Déli egy órakor díszes bankett zárta be az ünnepélyt, melyen a vármegye képviselőiben Hervay István alispán, Tarnay Ivor főjegyző és Petrovich Mihály dr. járási főszolgabíró vettek részt. Erőss dr. püspök és kísérete este kocsin Nagymajláthra ment át, ahol vasárnap délelőtt szintén nagyünnepségek között fogják felszentelni az új református templomot.

— A trónörökös és egy magyar baka. Kedves jelenetről számol be ma egy grossmese-ritschi távirat. Ferenc Ferdinánd trónörökös a gyakorlat alatt megszólított egy tábori távirónál dolgozó magyar bakát.

— Hova való? — kérdezte a trónörökös. A katona felelete után azt kérdezte még a főherceg:

— Sok itt a magyar katona?

A baka, aki a magasrangú tisztben nem ismerte meg a trónörökös, így válaszolt:

— Bizony sokan vagyunk magyarok, generális ur! Magyarok nélkül nem is lehet csatát nyerni!

A trónörökös jóízűt nevetett a talpraesett válaszon.

— Országos kiállítás Szegeden. Szegeden nagyszabású országos gazdasági kiállítás lesz október 1., 2. és 3-án. A kiállítás, amelynek védnöke Darányi Ignác földmivelésiügyi miniszter, díszelnökei Gerliczy Ferenc báró, Kelemen Béla dr. főispán és Lázár György dr. polgármester, két részre oszlik. Az egyikben lesz a baromfi, galamb és házinyul, a másikban a bor, szőlő, gyümölcs, gyümölcskonzerv, konyhakertészet, termény, borászati és kertészeti eszköz. A Szegedi Gazdasági Egyesület, amely a kiállítást rendezi, nagy tevékenységet fejt ki, hogy magas színvonalú, értékes és tartalmas tárlatot mutasson be az érdeklődő nagyközönségnek. Az országos kiállításon minden magyarországi tenyésztő részt vehet. Eddig tömegesen jelentkeztek a kiállításon való részvételre Budapestről, Aradról, Fegyverházáról, Kecskemétről, Szabadkáról, Váradról, Makóról, Nagykikindáról, Temesvárról, Szentendréről és a délvidéki városokból. Ha tévedésből, vagy az idő rövidsége folytán valamelyik tenyésztő tervezetét vagy bejelentési lapot nem kapott, forduljon Lövész Antal kiállítási elnökhöz, ki készséggel megküldi a szükséges nyomtatványokat s egyben megadja a kívánt felvilágosításokat.

— György herceg újra szerepel. Belgrádból jelentik: E hónap 9-én volt György herceg születésnapja; ez alkalommal a 18. gyalogezred, amely György nevét viseli, házi ünnepélyt rendezett. Ezen megjelent Péter király és György herceg. Feltűnt, hogy Sándor trónörökös egész nap nem mozdult ki a konakból. Azt hiszik, hogy ismét Györgyöt akarják trónörökössé tenni.

— Az aradi új állomásépület. Megírtuk, hogy az Országos Magyar Kereskedelmi Egyesülés nemrég, aradi kerületének megkeresése folytán, a kereskedelemügyi m. kir. miniszterhez fölterjesztést intézett, amelyben az aradi új állomásépület építését az általános kereskedelmi és forgalmi érdekek szempontjából hathatósan megsúrgatta. A kereskedelmi miniszter ez ügyben ugyanakkor, mikor Arad városához leíratot intézett, a következőkkel értesítette az Országos Magyar Kereskedelmi Egyesületet:

A m. kir. államvasutak aradi pályaudvarán levő felvételi épület újjáépítésére vonatkozó munkák sürgős megindítása iránt folyó évi augusztus hó 6-án 3459. sz. alatt kelt felíratára hivatkozással értesitem a Cimet, hogy az új felvételi épület részletterveinek kidolgozása igen sok időt igényelt; most azonban a tervezés már annyira előrehaladt, hogy a tényleges építés a jövő év kora tavaszán meg lehet kezdeni és az épület a megállapított munkaprogram alapján a kitűzött időre, vagyis 1911. év őszére el is készülhet. Miután ezt a munkát magam is halaszthatatlannak tartom, a napokban felhívtam a m. kir. államvasutak igazgatóságát, hogy a falazási munkálatoknak a jövő év elején való megkezdését minden rendelkezésre álló eszközzel biztosítsa. Budapest, 1909. aug. 30-án. A miniszter megbízásából Stetina dr. miniszteri tanácsos.

— Zeppelin Frankfurtban. Berlinből táviratozzák: Zeppelin gróf ma reggel Friedrichshafenből a majnai Frankfurtba ment Z. M. léghajójával. Frankfurtban óriási lelkesedéssel fogadták.

— Egy híres rajzolóművész öngyilkossága. Münchenből táviratozzák: Albrecht Henrik, a „Fliegende Blätter” híres rajzolóművésze tegnap öngyilkosságot követett el. Meglátogatta a stahrenbergi tónál üdülő anyósát, délután pedig csónakon kirándult a tóra. A csónakban egy kövel megrakott zsákot kötött magára, azután a csónak szélére ült és jobb halántékába revolvergolyót röpített. A tóba esve, azonnal elmerült. Öngyilkosságának oka idegbaj volt.

— A pékek tárgyalása. Megírtuk, hogy mára hivta össze Török Lajos, az iparügyosztály vezetője a pékmestereket és péksegédeket a békéltetési tárgyalásra. Minthogy a mesterek nem jelentek meg, hétfő délutánra újabb terminust tűzött ki Török.

— Wright Orville utitársnője. A táviró tegnap hírül hozta, hogy Wright Orville, aki a tempelhofi mezőn Frigyes Vilmos trónörökös és a felesége előtt kétizben is fölszállott aeroplánján, másodizben egy utast is vitt magával. Ez az utas, mint ma Berlinből jelentik, Hildebrand százados felesége volt, az első német hölgy, aki eddig légi utazásra vállalkozni mert. A századosnét meginterjúvolta egy berlini újságíró, akinek a következőket mondotta az utazásról:

— Őszintén meg kell vallanom, hogy eleinte féltem egy kicsit. A nagy előkészület, amelyet Wright az utazás előtt tett, éppenséggel nem volt alkalmas arra, hogy ezt a szorongást csillapítsa. Az indulás után következő első pillanatokról nem is tudok semmit sem mondani, mert csak a felszállás után néhány perccel nyertem vissza, hogy úgy mondjam, tökéletes itélőképességemet, csak akkor birtam némileg tájékozódni. Mindjárt meglepett, hogy milyen nyugodtan és egyenletesen halad a repülőgép. — Ekkor már egy pillanatra sem ébredt föl bennem a veszedelemről való félelem érzete. Azt hallottam, hogy a fölszállásnál az első percek olyan érzést váltanak ki az emberből, amelyet legjobban a tengeri betegséghez lehetne hasonlítani. Kijelentem, hogy én semmi ilyesmit nem éreztem, sőt ellenkezőleg, sokkal kellemesebbnek találtam az utazást, mint egy automobilon. Azelőtt már több izben fölszálltam egy szabad léggömbön, de ezt össze sem lehet hasonlítani azzal, a mit most átéltem. Eleinte Wright kíváncságára fészeken kellett ülnöm s meg kellett kapaszkodni a korlátokba. Később azonban, a mikor láttam, hogy milyen nyugodtan halad az aeroplán, eleresztettem a korlátokat s most már egyetlen gondom csak az volt, hogy fátyolomat megerősítem, nehogy a gyors repülésnél elveszítem. A mi végül a propeller zugását illeti, azt csak addig lehetett hallani, a míg éppen a téren voltunk. Abban a percben azonban, amikor már a levegőben lebegtünk, úgy tűnt fel, mintha ez a zaj csak nagyon távolról hallatszanék. Azt az érzést, amit az utazás közben éreztem, nem tudom leírni, mert sokkal jobban meg voltam hatva. Annyit azonban mondhatok, hogy valami csodálatos dolog volt, a melyet életemben soha sem fogok elfeledni.

— Kegyelmes urak, ha találkozunk. Gasteinből családjával automobilon jövet és utban Balatonfüredre. Lukács László nyug. miniszter Szombathelyen pihenőt tartott. Ott fogadta a Vasvármegye tudósítóját, akivel beszélt is. (A beszélgetést már közöltük.) A tudósító egy párbeszédet is ellesett, melyet Lukács László Rónai Horváth Jenő kerületi parancsnokkal folytatott és azt a következőképen ismerteti:

Az ébredő reggel tegnap talpon talált Szombathelyen két öszbevegyült, kegyelmes urat. A Kovács-szálló első emeleti sarok ablakánál tegnap reggel hat órakor katonás pontossággal megjelent Rónai Horváth Jenő altábornagy, hogy megnézze, kedvez-e az időjárás újabb nagy és fáradtságos utra, induló katonáinak. És csodálatos játéka a véletlennek, hogy ugyanebben az időben a szomszédos Sabaria első emeletén egy reszkető kéz kinyitott egy ablakot, melyen reszkető fejjel Lukács László, a home regiusz hajolt ki. A két kegyelmes barát, szeretettel köszöntötte egymást. Régi jó ismerősök, közös az utjuk és közös a céljuk is.

— Hogy vagy, kegyelmes uram? — kérdezte Lukács László.

— Köszönöm jól — felelte az altábornagy — örülök a friss szélnek, nagyon jól fog esni a kocsizás.

— Innen hová mentek? — érdeklődött tovább Lukács László.

— Rohoncra és onnan megyek a királyhoz Meseritschbe. (Táviratilag szólította oda a hadvezetőséget.)

Lukács László elmosolyodott.

— Én is a királyhoz készülök.

— **Eltűnt nyugalmazott főkapitány.** Sopronból jelentik: Nessel Károly dr., Sopron város nyugalmazott rendőrfőkapitánya az utóbbi időben Szabadbárándon lakott, ahol a felesége postamester. Majdnem naponként nagyobb sétákat tett a környéken, amelyek megrendült egészségi állapotára láthatólag jó hatással voltak. E hó hetedikén is este hét óra felé sétára indult, de nem tért vissza családja körébe. Azonnal keresésére indultak, de nem találták meg őt. Az emberek közül egyesek Haracsony felé látták sétálni, mások pedig azt állítják, hogy a szőlőkben látták. Nem lehetetlen azonban, hogy Lánzsér felé tévelyedett el, mert a lánzséri vár mindig izgatta a képzeletét és igen szerette volna látni a várat közelebbről is. Mivel pedig eddig nem találták rá, fia tegnap jelentést tett a a felsőpulyai szolgabírói hivatalban, ahol elrendelték a körözését és az alispánnak is jelentést tettek a dologról.

— **Elutasított felebbezések.** Megírtuk, hogy Sarlot Domokos főkapitány az ötödik kerületi kéményseprőmesteri állásra Smitzer Ferenc kéményseprő segédét nevezte ki 37 pályázó közül. A főkapitány döntése ellen tizenketten adtak be a tanácshoz, mint II-od fokú iparhatósághoz felebbezést. Megjegyzendő, hogy a felebbezők valamennyien vidékiek és a pályázatnál mellőzött aradiak megnyugodtak a döntésben, mert belátták, hogy a főkapitány minden mérlegelendő szempont tekintetbe vételével döntött. A tanács ma tartott ülésén foglalkozott a felebbezésekkel és valamennyit elutasította azzal az indoklással, hogy Smitzert tartja a legmegfelelőbbnek az állásra, akit tizennyolc esztendői ipari működése alatt tanúsított képzettsége is erre kvalifikál.

— **Egy aradi tanár sikere.** Matusik Márton, az aradi reáliskola tornatanára, az ismert amatőr festőművész Berlinben a „Verlag Sonne“ plener-árkép díjpályázatán az első díjat nyerte. Matusik mint az aradi fotoklub tagja vett részt a kiállításon.

— **Elmebeteg a vasuti állomáson.** Óriási riadalmat keltett tegnap este a kolozsvári vasuti állomás várótermében és az étteremben egy elmebeteg fiatalember. A beteg ember folytonosan ezt ordította:

— **Infanterist Balog! Hol vagy, infanterist Balog!**

És az ordítása közben a fiatalember asztalokat döntött fel, székeket dobált egymásra és mindenütt csak a rögeszméjét, infanterist Balogot kereste. A vasuti rendőrség őrszeméi nyomban megjelentek a helyszínen és csakhamar ártalmatlanná tették a szerencsétlen dühöngőt. Majd megkérdezték, hogy miért akarja mindenáron megtalálni infanterist Balogot. Erre a szerencsétlen ember igen zavarosan mondta el, hogy Szathmáry marosvásárhelyi rendőrfőkapitányt őt bízta meg a katonaszökevény infanterist Balog kinyomozásával. Ezért kereste ő az állomáson infanterist Balogot. Erre a zavaros és elmebajra valló felvilágosításra a fiatalembert a vasuti rendőrség előállította az ügyeletes szobába, hol az elmebeteg már sokkal nyugodtabban viselkedett. Ha nem is teljesen világos feleleteket adott az ügyeletes fogalmazónak, magát azonban igazolni tudta. A fiatalember ifj. Tob Zsigmond, 21 éves, volt közgazgatási tanfolyamhallgató, ki Jobbágyfalán lakik a szüleinél. Az első pillanatban a foglalmazó a szerencsétlen Tobot haza akarta utaztatni, de ekkor kitűnt, hogy a fiatalembernél nincs egy fillér sem. Ekkor jelentkezett a rendőrségen Kócs Andor, az unitárius kollegium egyik növendéke. Kócs elvállalta a nem veszélyes elmebetegért a felelősséget, mire Tob Zsigmondot átadták neki. Az elmebeteg fiatalembert Kócs Andor az unitárius kollegiumba vezette.

— **Deutsch Sándor táncintézetében** (Iparszület diszterme) a tanítás folyó évi október hó 2-án veszi kezdetét, melyre beiratkozni már most lehet Bercsényi Miklós-utca 18. szám alatt. Október hó 3-án ismerkedési estély, diák-, kereskedő és iparos-kolon. — Külön órák háznál vagy a tánciskolában, ugyyszintén kívánatra vidéken is.

— **Beke Eszter szeretője.** Margittáról írják, hogy Méhkeréken szerdán éjszaka Bónis Sándor orozva megtámadta Fekete Pörge Imre margittai legényt és késével kétszer hátba szúrta. A súlyosan sérült ember reggelre meghalt. A halálos késelésnek az előzménye az volt, hogy a két legény együtt ivott a kocsmában és Pörge Imre részegen azzal dicsekedett, hogy a szép Beke Eszter még nagyváradi katonáskodása idején a szeretője volt. Bónis Sándor elsápadt és az üres üveget a legény elé vágta:

— Hazudsz kutya, de megöllek érte!

Pörge Imre, aki nagyerejű, híres verekedő legény, felugrott és egy sörös üveggel úgy vágta fejbe Bónis Sándort, hogy elborította a vér s aztán a félig eszméletlen véres emberen rugott egyet:

— Ha nem hiszed, kérdezd meg a lánytöl.

Ezzel kiment a kocsmából Bónis Sándor mikor lemosta a vért fejéről, utána rohant a gyanútlanul haladó legénynek és hátulról kétszer beledöfte a kését. A szurások a tüdejét érték Pörge Imrének, aki véresen, eszméletvesztve rogyott össze s anélkül, hogy magához tért volna, meghalt. A gyilkos önkényt jelentkezett a csendőrnél, akik letartóztatták.

— **Birtokcsere.** Az elmúlt héten Aradon a következő birtokváltozások történtek: Tarjányi Julianna eladja az aradi 6846. számú tjkvben felvett Gáj Magyar-utca 13a) számú házat 2700 koronáért Druck Istvánnak. — Druck István ajándékba adja az aradi 6846. számú tjkvben felvett Gáj Magyar-utca 13a) számú házat özv. Balázs Andrásnének. — Szigeti Péter és neje eladják az aradi 6699. számú tjkvben felvett Szerb-utca 34. számú házat 1000 koronáért Sedity Risztának. — Mossóty István elad az aradi 7370. számú tjkvben felvett háztelkekből 300 □ ölet 975 koronáért Világosi Mihály és nejének. — 300 □ ölet 845 koronáért Kiss János és nejének. — Orosz János és neje eladják az aradi 1758. számú tjkvben felvett Illés-utca 116. számú házat 2400 koronáért Remsing Vendel és nejének. — Viktória takaré- és hitelintézet eladja az aradi 1397. számú tjkvben felvett Mikes Kelemen-utca 8. és 10. számú házakat 11000 koronáért kiskoru Stefu Helén és Giorginak. — Vörös János és neje eladják az aradi 4550. számú tjkvben felvett Legelő-sor 19. számú házat 1600 koronáért Illics György és nejének. — Ottlákán Iloné eladja az aradi 6088. számú tjkvben felvett ezántót 2000 koronáért Fericsán Miklósnének. — Sági Mátyás és neje eladják az aradi 3000. számú tjkvben felvett Kut-utca 21. számú házat 2400 koronáért Vékony Imre és nejének. — Molnár József eladja az aradi 4762. számú tjkvben felvett Szeglet-utca 19. számú házat 1600 koronáért Sági Mátyás és nejének. — Fábán Imre és neje eladják az aradi 7000. számú tjkvben felvett Kurtiosi-uti ingatlant 2500 koronáért Szabó József és nejének.

— **Megmérgezett csorda.** Vaskóhról írják, hogy Szohodol községben a múlt napokban tömegesen pusztultak el a község csordájából a tehének. Az amugy is inség előtt álló falu népére ez rendkívül nagy csapás és a szokatlannul tömeges pusztulás gyanút keltett, hogy nem természetes módon pusztultak el a tehének. A vizsgálatnál kiderült, hogy a csorda itató kutját rézgáliccal megmérgezték. Csakhamar kitűnt az is, hogy a mérgezés boszu műve. Ille Petruc elbocsátott csordás mérgezte meg a kut vizét. A mérgekeverő csordást letartóztatták.

— **Egy nagyszabású magyar vállalat.** Az országosan ismert „Magyar Ásványvíz Forgalmi és Kiviteli r. t.“ a mely csak az elmúlt évben alapított a hírneves erdélyi ásványvizek terjesztése céljából, oly nagy és üdvös arányokban fejlődik, hogy az eredetileg igen szerényen megállapított részvénytőkének felemelése már a közel jövőben szükségessé fog válni. Mielőtt azonban a tőke felemeléséhez fogtak volna, ki-egészítették az igazgatóságot folyó hó 4-én megtartott rendkívüli közgyűlésen. Egyhangulag beválasztották Szapáry Pál grófot elnökké, Reiner Ignác dr. min. tanácsost, Krausz L. Pál igazgatót, Bauer Lajos dr. fogorvost, Hermann Jenő nagykereskedőt igazgatósági tagokká és Radó Elek bankigazgatót vezérigazgatóvá. Ez a közgazdasági életünkben fényes névsor biztosíték arra, hogy a vállalat üdvös működ-

dést fog kifejteni a magyar ásványvizek terjesztése érdekében. 5987

— **Máradékok nagy választékban,** finom szövet, karton könyvekre és francia delainek 1-4 méterig $\frac{1}{2}$, árban kapható Nádler Lajos divatáru üzletében Arad, Andrassy-tér 20. szám. 3444

— **Menyasszonyi kelengyék** szolid, szakavatott kivitelben legelőnyösebben beszerezhetők Heim J. cégnél Arad, gróf Nádasdy palota, Szabadságtér 20. 3407

— **Kossak csász. és kir. udv. és kamara fényképész műterme.** Weitzer János-utca 3. sz. Telefon 657. 2811

— **Figyelem!** A n. é. közönség figyelmét felhívjuk Poszt Antal törekvő cipésmester által gróf Leiningen-utcaiban nyitott cipészüzletre. 3037

— **Francia likörök** legbiztosabb készítésére, — házilag — a likör aroma 1 üveg 60 fillér Vojtek és Weisznál. 17

A hiváló bór- és kőszármazék győgyterasz

SALVATOR

vesz- és hólyagbajoknál, köszvényeknél, csukló- és kórosos bántalmaknál kímélő hatású

Természetes vasmentes ásványvíz.

Ártható ásványvízkeveredések vagy a Salva-Lápis

Salvator-Forrás Vállalatnál Budapest, V. Rudófrankpart.

TÁRKASÁGOK.

(A szokás.) Mosolygós esemény történt a napokban az aradi minorita templomban. Egy csabai öreg ember, aki mint vasuti portás ette meg kenyere javát, látogatába jött egyik aradi rokonához. Mint jó magyar emberhez illik, elment a vesztőhelyre, megtekintette az ereklyemuzeumot, aztán pedig besétált a minoriták templomába. Ájtatosan imádkozott az aggastyán s a nagy, buzgó ájtatoskodás közben a melegben elszunnyadt az ur felmutatásának szent aktusánál. Ekkor megcsendült az oltári csengő; az ismerős csengő hangokra az öreg vasuti portás fölriadt és álmosan kiáltotta:

— Arad, Radna, Piski, Tövis felé beszállni a személyvonatra! Harmadik vágány...

(Kevés a hely.) Egy aradmegyei orvos irta nekünk ezt a históriát annak jellemzésére, hogyan gondolkodik az istenadta nép az egészségről.

Az újságok nem egyszer irtak már arról, hogy a falusi parasztok között a ragály borzalmasan terjed. Ez igaz — írja a mi orvosunk, — de ennek nem az orvosok az okai, hanem az együgyű parasztok. Ennek igazolására elmondom a következő históriát:

— A minap beteghez hívtak Agris községben. A kis parasztház egyetlen szobájában legalább hatan feküdtek, amikor beléptem. Az ablakok úgy be voltak zárva, mintha valami ellenség bejövételtől félnének.

— Mért nem nyitják ki az ablakokat? — mondtam.

— Minek az, könyörgöm, — mondta a családfő.

— Hadd jöjjön be egy kis friss levegő. Amire az öreg paraszt flegmatikusan ezt felelte:

— Vagyunk idebent ugysis elegendő.

(A rejtvény.) Két kereskedő találkozott egymással az utcán.

— Hová megy? — kérdezte az egyik.

— A feleségem nagyon beteg. Magam viszem a receptet a patikába, mert a cseléd sokáig szokott járni.

— Mutassa csak azt a receptet, mindjárt megmondom belőle, hogy mi baja van a feleségének.

Értesítés!

Az őszi idény alkalmából ajánlom a t. szülők figyelmébe dusan felszerelt

3153

férfi- és gyermekruha-raktáromat,

a melyeket mai naptól mélyen leszállított áron árusítok.

— Azt maga nem tudja megmondani, mert ezeknek az orvosoknak valóságos rejtvény a receptjük.

— Hát a patikusok, hogy tudják elolvasni?

— Azok értenek a rejtvények megfejtéséhez.

— Igen? Akkor a fiamat okvetlen gyógyszerésznek adom, mert az egész nap egyebet se csinál, mint a vicclapok képrejtvényeit böngészi.

MULATSÁGOK.

(=) A budapesti „Testvériség” dalegyet hangversenye Aradon. A budapesti M. Á. V. István-telki főműhely „Testvériség” dalegylete a Kossuth-szobor leleplezési tünepélyére f. hó 18 án délután Aradra érkezik és aznap este a Kossuth-szobor alap és a vesztőhely megváltása javára a Novotny-féle „Gambrinus” vendéglőben nagy dalos hangversenyt tart. A hangversenyen egy-két számmal a helybeli „Vagongyári dalkör” és az „Aradi M. Á. V. Dalegyet” is részt fog venni. A „Testvériség”, mely ma hazánk egyik legjobb dalegylete, szebbnél-szebb dalokat fog előadni. Eme hangverseny iránt városszerte igen nagy az érdeklődés, mert ritkán kínálkozik alkalom, hogy Aradon ily kitűnő dalegyet előadásában gyönyörködjenek a közönség. Belépődíj — a hazafias célt szolgáló — személyenként 1 korona. Részletes műsorról a hangversenyen szolgál a rendezőség.

(=) Felülfizetések. Az aradi nyomdász-szak-egyesület 1909. augusztus hó 1-én rendezett népiünnepélyén a következők voltak szívesek felülfizetni: Arad-csanádi gazdasági takarékpénztár 20 kor., Kalmár Nándor 17 kor., Bánhidny Antal báró, Magyar szalmapiroggyár, Aradi polgári takarékpénztár, Viktória takarékpénztár 10-10 koronát, Boros János 8 kor., Rieger nővérek, Donnawell Fülöp 7-7 kor., Papp I. János, Réthy Lipót, Szárnyaskerek dalkör, Keresztos nővérek, Nikolai Gy., Mizera J., Keppich Zsigmond, Széchenyi gőzmalom, Kerpel Izsó, Deutsch Sándor (Folya) 5-5 kor., Burasztaltársaság, Domán Ignác, Várholt László 4-4 kor., Jean Haefele 2.20 kor., Albrecht A., Scheidt Henriette, Suciu János dr. 3-3 kor., Tóth János 2.60 kor., Szlatkay, Czobor Ottó, Sugár J., Keppich Jakab dr., Münz I., Sárle József, Back Sándor, Széll Ernő, Neulinger Piroška, Központi, (N. N.), Stengl-Andor, Keller Izsó, Luka Laurence dr., Frint Lajos, Bélafalvi Fekete Miklós, Nikolits Sándor 2-2 koronát; Magyar, 1.50 kor.; Japa Emánuel, Dorogi M., Borza Gizella, Sziszky, Engländer Ignác, Tisch Mór dr., Múlek Lajos dr., Szekl V. Antal, Maresch Gyula, Domonkos Lajos 1-1 koronát; Noskai K. 80 fill.; Spielberger Lajos, Bonyhádi, Juhász S. 60 fill.; N. N., Blaskovits J., Kovács Sándor, May S., N. N., Szatrán Lajos, Boris Sebő, Vlaszil N., Lorenz Károly, Rosenzweig M., Németh N., 50-50 fill.; N. N., N. N., N. N., Náday Gy., Sajó, N. N., Grósz M. 40-40 fill.; Komlóssy 20 fill.; Illin Izidor 1 fillért. Összesen: 233 kor. 81 fillér — Fogadják a nemes szívű adakozók ezuton is a rendező bizottság hálás köszönetét.

A legjobb kutya-kalács

volt és marad

Fattinger-féle kutya-kalács,

melyet összesen a fajta tápszerek közül a legjobb összetételű és tápértékű — 50 kg. 23. — 5 kg. bérmentve 3.20 K.

Fattinger-féle Puppy-Bisquit

külyök-kutyák részére. 50 kg. 28.—K., 5 kg. bérmentve 3.50 K. Árjegy zárt bérmentve küld:

H. POLSTERER (Inhaber und Mgründer der Patent-Fleischfaser-Hundekuchen- u. Geflügelfutter-Fabrik Wiener-Neustadt.

250-nél több első díj. — A Fattinger-féle tápszerek állatorvosi ellenőrzése mellett készült.

AZ ARADI KÖZLÖNY TELEFONSZÁMAI:

Szerkesztőség — — — — — 357

Kiadóhivatal és hirdetői osztály — — — 151

SZERKESZTOI ÜZENETEK.

D. K. Ajánlatára nem reflektálunk.

W. S. dr. Budapest. Sajnálattunkra, elkésve érkezett.

KÖZGAZDASÁG ÉS KÖZLEKEDES.

Izgalom a budapesti tőzsdén.

Távirati tudósítás.

Arad, szeptember 11.

Fővárosi tudósítónk jelenti: A budapesti értéktőzsdén ma régóta nem látott élénkség uralkodik. A hausse-mozgalom egyre terjed, az izgatottság nőttön-nő és a forgalom óriási arányokat ölt. Különösen a Rimamurányi részvények körül volt nagy küzdelem. Az a két hatalmas érdekcsoport, amely az intézet vezetésében a hatalomért verseng, szinte élet-halál harcot vív egymással és a küzdelem nálunk még eddig egészen ismeretlen, igazi amerikaias méreteket ölt. Ez a két csoport egymást licitálja rohamos törtetéssel.

E verseny közben a Rimamurányi árfo-lyama ma 711 koronáról egy iramban 740-re szökött; utóbb 727-ig csökkent, majd a déli zárlatkor 751-ig emelkedett.

Szíves próba vásárlást kér

Braun Miksa,

férfi és gyermek ruha áruháza

Arad, Szabadság-tér, Gróf Nádasdy-palota.

Telefon: 577. szám.

Emelkedtek még az Osztrák Hítel 5 és fél koronával, a Magyar Hítel 4 koronával, az Államvasut 2 koronával, a Jelzalog 2-vel, Köz-uti 2-vel. Danubius 8 al, Magyar Aszfalt 6-tal. A Magyar Kereskedelmi r.-t. részvényei ellenben a tegnapi emelkedés után ma délre 10-zel estek.

Budapesti áru- és értéktőzsde.

Távirati tudósítás.

Budapest, szeptember 11.

Amerika 1 1/2-el magasabb. Kínálat kielégítő. vételkedv korlátolt. 20 ezer mm. 5 fillérrel olcsóbb.

Az arak 50 kilónként számítva:

	Déli szárlat	2 órai szárlat
Tongeri 1910. májusra	7.0—7.08	7.06—7.07
Buza 1909. októberre	13.60—13.61	13.55—13.56
Buza 1910. áprílisa	13.74—13.75	13.70—13.71
Ross 1909. októberre	9.54—9.55	9.52—9.53
Zab 1909. októberre	7.29—7.30	7.28—7.29

Zárul 5 órakor.

Osztrák hitelrészvény 667.75
Magyar hitelrészvény 775.—

URÁNIA SZÍNHÁZ.

(Báró Simenyl-utca 1. szám, Szabadság-tér mellett.)

Műsor 1909. szeptember 12-én, vasárnap:

1. Gyermekszeszély. Humoros. — 2. Bérhíni sport. Látványosság. — 3. Rendőrfurfang. Humoros. — 4. Idomított patkányok. Látványosság. — 5. A világító toronyőr leánya. Dráma. — 6. A vízen járó ember. Sportkép. — 7. A kis Sherlock Holmes. Dráma. — 8. A szlámi király jubileuma. Látványosság.

Előadások délután 3 órától kezdve.

Az előadásra bármikor be lehet menni.

Az előadások alatt a cs. és kir. 33. gyalogezred zenekara játszik. — Cukrászda.

NYILTÉR.*

Reggeli előtt
1 pohár rohtat
„Templo forrás”
étvágygerjesztő és az anyagcserét
nagyban előmozdítja.

„Styria forrás” * ugyanazon hatékony
és erősebb.

Nagybani raktár Magyarországi részére
HOFFMANN JÓZSEF
Budapest, V. Bathory-utca 8. sz. 5958

A világhírű Riesner-féle

FOLYTON ÉGŐ

KÁLYHÁK

kizárólag

SZILÁGYI ÉS TÁRSA
cégnél

Arad, Boros Béni-tér 15. sz. kaphatók.

Felhívás!

Mintán a Csutak Károly és fia Entrepriise de pompes funebres „Szent Margit” volt aradi cég üzletét átvetttem, tisztelettel felkérem a volt cég összes hitelezőit, hogy 15 napon belül nálam (Arad, Szabadság-tér, Nádasdy-palota) bejelenteni sziveskedjenek, mivel ez idő eltelté után a hitelezők esetleges igényeire való tekintet nélkül fog a vételárra pénz az intézkedés megtörténni.

Varga Imre,

temetkezési vállalkozó.

3394

Nagy választék

Lemez és vas zománcozott

**Főzőedények,
Háztartási cikkek,
Konyha felszerelések,
Szőlőművelési eszközök,
Mindennemű szerszámok,
Gép és ipari cikkek,
acél, nikkel és sárgaréz áruk
és mindennemű**

Vas árukban

**Kérjük szives megbízásait, melyek
gondos kiszolgálásá-
ról és jutányos számlá-
tásáról biztosítjuk.**

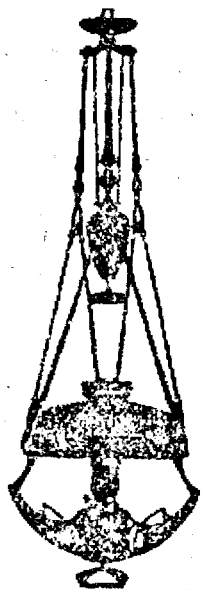
Kitűnő tisztelettel

1451

Kneffel Károly és fia

vas- és szén-nagykereskedése.

**Üzleti berendezésünk és
állványok f. évi július hó elején
mérsékelt áron eladó.**

Tulzsufolt raktár miatt

mélyen leszállított árakban kap-
hatók legújabb és legizlésebb
üveg, porcellán és maszó-
készletek. Nagy vá-
laszték függő és
-- asztali lámpákból --

Legjutányosabb forrás 2051

figurális dísz tárgyakból.

Legjobb minőségű china- és al-
paccia-ezüst dísz tárgyak, ugyszin-
tén elsőrendű evésszerek.

Képkerekek

óriási választék, több mint 400
új izléses minta van állandóan
raktáron.

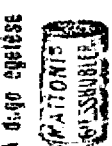
FISCHER MÓR,

Andrássy-tér 20. sz. sz. Fischer Eliz-palota.

Megyei és városi telefon szám 368.

Igen jó eredménnyel alkalmazzák

**MATTONI FELE
GIESSHÜBLER**
SÁVANYUVIZ

a légutak
megbetegedéseivel,
a garat és hörgők
burultjával, tüdő- és
mellhártya-gyulladásnál.

**AZ ARADI KERESKEDŐK KÖRE
HELYESZKÖZLŐ OSZTÁLYÁNAK**

heti kimutatása.

Hivatalos helyiség Szabadság-tér 7. sz. l. em.

Telefon 294. sz.

Telefon 294. sz.

Hivatalos órák: délelőtt 9—1 óráig.

Vidéki megkeresésekre — azoknak, a kik a
körnek nem tagjai — csak válaszbélyeg ellené-
ben válaszolunk.

1909. szeptember hó II.**Keresünk:**

Aradra: 1 fiatal kézmű és 1 fűszer szak-
mabeli segédet.

Vidékre: 4 fűszer, rőfös és rövid, 2 vas és
fűszer, 2 kézmű és 6 vegyes szakmabeli magyar,
román és részben német, tót és szerb nyelv-
ismerettel bíró segédet.

Alánlunk:

női kereskedelmi alkalmazottakat, kik az
Aradi Kereskedők Köre női kereskedelmi tan-
folyamát sikerrel végezték, továbbá 4 fűszer,
4 vegyes, 1 kézmű, 2 rőfös és divat és 2 fű-
szer és rövidáru szakmabeli segédet.

Az elhelyezés teljesen díjtalan; az Aradi
Kereskedők Köre tagjai előnyben részesülnek.

**AZ ARADI KERESKEDŐK KÖRE
HELYESZKÖZLŐ OSZTÁLYA**

Klela Sándor,

Keppich Zsigmond,

titkár

321

igazgató

**Naponta többször
frissen pörkölt kávé**

fűszer és illatszer KÁROS

SZAGÁTÓL mentesen

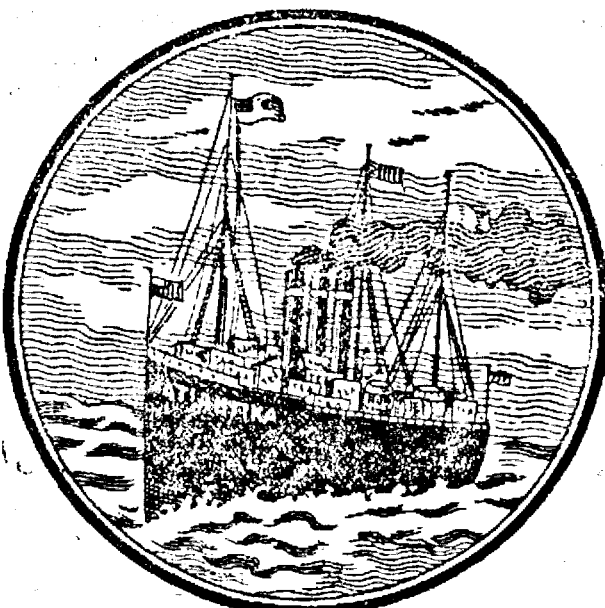
Csakis az**Atlantika**

kávé és tea behozatalnál

kapható.

421

Villanyüzemű kávépörkölőnk mű-
ködésben látható a kirakatban.

Arad Andrassy-tér 20 Fischer Eliz-palota
Városi és megyei telefon 609

**A nyaraló és fürdőző kö-
zönség szives figyelmébe!**

A következő**ujdonságok****érkeztek****KERPEL IZSO****80,000 kötetes****kölcsönkönyvtárába:**

Eschstruth: Tündérkirálynő, Szemere: Ugor
Agnes, Harland Henry: Sampanlo grófnő, Ma-
riet Icanne: A hiábavaló gazdagság, Szomaházy:
Mindennapi problémák, G. Bättner I.: A méltó-
ságos asszony emberei, Bródy: A villamos, An-
dornakiné, Pásztor Árpád: Tengeren, tengeren
tul, Legioner: Gyöngye emberek, Dante: Paradi-
csom, Blicher: Erősebb az életnél, Gömbösné: Az
urasszony, Heyermans: Remény, Ujvári Péter:
Az új keresztény, X. A francia forradalom, Szom-
maházy: A méltóságos asszony lovagjai, A
százhusz éves asszony, Conan: Rejtélyes törté-
netek, Gardonyi: Mi erősebb a halálnál? Szom-
maházy I.: A gyergyóvári hadjárat, Szikra: A
hét szilvafa árnyában, Crawford: Arethusa, Tá-
bori: Bűnös nők, Földes: Hivatalnok urak, Nagy
Irma: A szerelem színháza, Farkas Imre:
Tündérvérek, Blasco J.: Május virága

Németben: Ganghoffer Rac: Scarpa, Ewers
Heinz: Mit meinen Augen, Schnitzler: Die frau
des Weisen, Schubert: Finis Poloniae, Dunker
Dora: Sie soll deine Magd sein, Schloemp:
Die meschuggene Ente, Franzos: Der kleine
Martin, Ebhardt: Die Rache der Heimat, Zo-
beltitz: Zwei Kisse, Zahn: Indergand, Schlich:
Mobil, Wasner: Vater, Tovote: Fräulein Grit
sebach, Zobeltitz: Die Kronprinzenpassage,
Boy Ed. Ida: Um ein Weib, Villinger: Zens,
Rosengren: Der grosse Unbekante, Meriman:
Schloss Osterno, Grabein: Das stille Leuchten
Zobeltitz: Ein Schlagwort der Zeit, Wilbrandt:
Familie Roland, Der Sanger, Franzos: Unge-
schickte Leute.

**Kölcsöndíj havi 1 kor. 20 fill, vagy köte-
lenként fizetve 8 fillér.**

A könyvek ulak és tiszták!**Vidéki bérlek**

is a legfigyelmesebb kiszolgálásban részesülnek.

A zenemű-kölcsöntárba

is meglepő szép

ujdonságok érkeztek!

Zenekölcsöntári díj havi 1 kor. 40 fill.

vagy fizetve 14 fill.

Piaquette: Mohamed paradicsoma, Val-
verde: Paraguay tánc, Jakobi: Jánoska,
Kondor: Csipkerózsza ringó ága, Bodrogi: Ká-
rog a holtó a jegenyén, Baka Baitz: Herkules-
fürdői emlék, Dr. Rózsa: Megjötték a fec-
kék, Dóczy: Légy az enyém, Ormay: Di-
csért-sék, Szöhrer: Huszonnégy szál fehér
rózsza, Szirmai: Tancos huszárok, Fráter:
Temp'omában, Baumann: Tiz kouplé, Hertzka:
Anonymus, Villamos kalauz, A maflasarkon, Fall:
Az elvált asszony, Curtis: Sorrentói emlék:
Heidelberg: Álom, Haller: Im Siegesflug.

**Egyes könyvek és egész
könyvtárak vétele; könyv-
tárak kiegészítése és
berendezése.**

KERPEL IZSO,

921

könyv-, zenemű és papír

kereskedése Aradon

Telefon 885. sz.

Hengerelt rud vas és vaslartók.

Legjobb szerkezetű borsajtók és szőlőzúzók.

Allandó nagy választék legjobb rendszerű 3297
FOLYTONÉGÓ és MEIDINGI rendszerű KÖPENYKÁLYHÁKBAN, továbbá KÁLYHA-
FELSZERELÉSI-KELLÉKEK, francia ASZTALKONYHÁK és TAKARÉKTŰZHELYEK-
BEN, egyszerű és diszesebb kivitelben. — Előnyös árak pontos kiszolgálással
Andrényi Károly és Fiai cégnél.

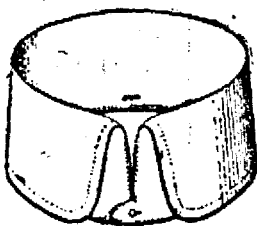
Ha viszket

akinek éjjel-nappal szüntelenül viszketése van s nyugalmát, alvását és sokszor társadalmi életét veszélyezteti, az sajálatra méltó. Ámbár ez csak bőrléziére mutat, mégsem létezett ezig oly szer ez ellen, ami ennek a kínos helyzetnek véget vetett volna. Hetek sőt hónapokon át ezen bajban szenvedők kétségbe vannak esve, testileg s lelkileg megőrve, képtelenek társaságban mozogni. Sokszor csak egy kis pontot képez a bőrön, amely rettenetesen viszket s a vakaró útját önkívületien magához készíti. Ez rendszeren a kezdete s rosszabbodó viszketésre vezet. A viszketés okai még eddig nem lettek kikutatva, miután azonban a betegség jeleinek tekinthető, úgy minden ilyen esetben amennyi az orvosi tanácsra kell hallgatni. Sok orvos s viszkető betegek különösen hangsúlyozták a Zucker-féle szabad, gyógyszeres kenőcs s gyors hatását. A vastag fehér hab ezen szappan által előírás szerint alkalmazva, azonnali enyhülést s a viszketés beszüntetését hozza magával, úgy, hogy végre teljesen elmúlik. Ezen ideghátró bőrbajt a Zucker-féle szabad, gyógyszeres segélyével egyszerűen s a legnagyobb reménnyel el lehet távolítani.

A megrendelésnél a következőkre kell ügyelni:

Zucker szabad, 35%-os gyógyszeres kenőcs a leg-hathatósab s legnagyobb. Darabja 2 kor. 50 fill.
 Zucker szabad, 15%-os gyógyszeres kenőcs, hatásában s mennyiségben gyengébb. Darabja 1 kor.
 Ehhez való Zucker-krem (zsírtalanító) a bőrkremek gyöngye. Egy tubus ára 2 kor. 50 fill., kis tubus 125 kor.

Valódi kapható Aradon: Vojtek és W. J. sz. Drogueriájában. 2658

ELŐNYÉRE VÁLIK!

Ha a fehérneműt ezen olcsó árjegyzék után vásárolja.

MÜNZ I.

évtizedek óta ismert cégnél ARADON.

**I
N
G
E
K

H
A
R
I
S
N
Y
A
K**

Fehér ing, puha redős pique mell	kor. 3.60
Fehér ing, puha redős selyem utánzat mell	kor. 4.40
Fehér ing, puha redős angol pique mell	kor. 4.80
Fehér smoking ing, angol kemény pique mell	kor. 5.20

3 pár nyers vagy színes kor.	1.50
3 pár dívat csikos, re-mek színekben	kor. 1.70
3 pár dívat csikos, vékony cérna	kor. 2.90
3 pár dívat csikos, vékony gyapjú	kor. 2.90

831

PFAFF
varrógépek

háztartási és ipari célokra.

*
Teljesen zajtalan járás.
Kedvező fizetési feltételek.
*

Minden egyes varrógépért a leg-messzebb menő jótállás. Számtalan elismerés helybell iparosoktól a gép jóságára.

Egyedüli képviselő

Hammer Vilmos

műszerész 2997

Arad, Szabadság-tér 7. sz.

Telefon szám 96.

Feltűnő olcsóságok!

3103

Dacára a folytonos árak emelkedéseinek, alkalmat nyújtok a t. nagyérdemű közönségnek az alatt elősorolt árukat **feltűnő, mesés olcsó árakban** nyújtani:

Férfi és női szövetek,
Angol Zefírek,
Kanavász,
Vásznak,
Chiffonok,
Asztalneműek,

Törülközők,
Legujabb Atlasz barchettok,
Ágygarnitúrák,
Zsebkendők,
Zsinór és Piquet-barchettok,
Valódi Rumburgi vásznak,

stb., stb. szakmába vágó cikkek, míg ezen készlet tart.

MAUTNER R.

„OLCSÓ ÁRUHÁZA“ Hunyady-utca.

Üzleti órák: reggel 7-től 12-ig és délután 2-től 7-ig.

Tyúkszemétől

mindenki megszabadul a Hajós-féle Anagallin használatát által, nem piszkít, nem ragadós, kezelése igen egyszerű. Ara egy üvegnek utasítással együtt 70 fillér.

Láb és kézizzadás

azonnal és teljesen elmúlik, ha az izzadó részeket „Peppo“-val ecseteljük. A mirigyeket kiszáritja, a váladékot megszünteti és tökéletesen szagtalanítja. — Egy üveg ára utasítással együtt 1 korona.

Poloskák

kiirtása a legmegfelelőbb módon és teljesen „Phenolav“-val eszközölhető. A buterokat nem rontja, a poloskáknak még a petéit is kiirtja. Szaga nem kellemetlen s kezelése rendkívül egyszerű. — Egy üveg ára 70 fillér.

Hajvesztő

„Depilator“. E csodahatású szerrel minden oly helyről, ahol a hajnövesz alkalmatlan, mint az arc, nyak, kezek, azt egy pár perc alatt minden fájdalom nélkül eltávolítja. — Ara utasítással együtt 1 korona. 191

Ideális

legjobb, legtartósabb gummi ovszer a „NITER“, a világ legjobb preservativa. — 6 darab egy eredeti dobozban 2 korona.

Fenti szerek kaphatók az egyedüli készítőnél:

Hajós Árpád

gyógyszertárban ARAD, Andrassy-tér 22. sz. a megyeházzal szemben. —

Magyar kir. államvasutak

Nyári menetrend.

Érvényes 1909. évi május hó 1-től.

Arad-Budapest.									
Állomások	Szv. I. II.	Gyv. I. II.	Szv. I. II.	Gyv. I. II.	Tvse. I. II.	Szv. I. II.	Gyv. I. II.	Szv. I. II.	Gyv. I. II.
Arad	5-08	8-18	11-25	4-16	4-51	9-20	5-08	8-18	11-25
Sótronya	5-28	8-38	11-41	4-35	5-08	9-28	5-28	8-38	11-41
Kurtics	5-37	8-46	11-55	4-43	5-25	10-06	5-37	8-46	11-55
Lőkősháza	5-53	9-02	12-10	4-59	5-44	10-21	5-53	9-02	12-10
Bánhidai major	5-58	9-07	12-16	5-04	5-51	10-26	5-58	9-07	12-16
Országút	6-02	9-11	12-20	5-08	5-56	10-30	6-02	9-11	12-20
Kétegyháza	6-10	9-19	12-28	5-16	6-04	10-38	6-10	9-19	12-28
Ujkigyós	6-11	9-20	12-34	5-17	6-05	10-39	6-11	9-20	12-34
Békés-Csaba	6-24	9-33	12-47	5-30	6-18	11-02	6-24	9-33	12-47
Békés-Földvár	6-35	9-44	12-59	5-41	6-29	11-13	6-35	9-44	12-59
Mezőberény	6-43	9-52	1-29	5-50	7-17	11-31	6-43	9-52	1-29
Gyoma	6-56	1-02	1-42	5-51	8-30	11-55	6-56	1-02	1-42
Mezőtar	6-57	1-03	1-44	5-52	8-31	11-56	6-57	1-03	1-44
Pusztapó	7-07	1-13	1-54	5-59	8-38	12-02	7-07	1-13	1-54
Pusztatanyó	7-31	1-37	2-18	6-04	8-47	12-26	7-31	1-37	2-18
Szajol	7-36	1-42	2-25	6-04	8-53	12-37	7-36	1-42	2-25
Szolnok	8-02	1-48	2-53	6-22	9-25	1-17	8-02	1-48	2-53
Ujszász	8-03	1-49	3-01	6-23	9-26	1-18	8-03	1-49	3-01
Tápiógyörgye	8-27	1-44	3-22	6-23	9-53	1-47	8-27	1-44	3-22
Tápiószecső	8-39	1-56	3-33	6-24	10-13	2-02	8-39	1-56	3-33
Nagykátá	8-52	1-00	3-47	6-55	10-27	2-16	8-52	1-00	3-47
Tápiószőlő	9-10	1-12	4-03	7-02	10-43	2-34	9-10	1-12	4-03
Tápiószőlő-Tápiószőlő	9-20	1-19	4-15	7-12	10-53	3-03	9-20	1-19	4-15
Mende	9-44	1-35	4-38	7-13	11-12	3-27	9-44	1-35	4-38
Gyömrő	9-49	1-37	4-43	7-18	11-17	3-32	9-49	1-37	4-43
Maglód	10-08	1-52	5-02	7-25	11-36	3-41	10-08	1-52	5-02
Rákóczi	10-27	2-11	5-17	7-44	11-55	3-56	10-27	2-11	5-17
Kőbánya fel. p. u.	10-51	2-35	5-43	8-08	12-19	4-21	10-51	2-35	5-43
Budapest k. p. u.	11-08	2-52	5-59	8-25	12-36	4-38	11-08	2-52	5-59
Budapest k. p. u.	11-22	3-06	6-11	8-39	12-50	4-52	11-22	3-06	6-11
Budapest k. p. u.	11-37	3-21	6-26	8-54	1-05	5-07	11-37	3-21	6-26
Budapest k. p. u.	11-46	3-30	6-35	9-03	1-14	5-16	11-46	3-30	6-35
Budapest k. p. u.	11-53	3-37	6-42	9-10	1-21	5-23	11-53	3-37	6-42
Budapest k. p. u.	12-17	3-51	7-06	9-24	1-35	5-37	12-17	3-51	7-06
Budapest k. p. u.	12-23	4-07	7-12	9-30	1-41	5-43	12-23	4-07	7-12
Budapest k. p. u.	12-29	4-13	7-18	9-36	1-47	5-49	12-29	4-13	7-18

Budapest-Arad.									
Állomások	Szv. I. II.	Gyv. I. II.	Szv. I. II.	Gyv. I. II.	Tvse. I. II.	Szv. I. II.	Gyv. I. II.	Szv. I. II.	Gyv. I. II.
Budapest kpu.	8-00	12-20	9-20	1-14	10-13	9-20	8-00	12-20	9-20
Kőbánya fel. p. u.	8-10	12-30	9-30	1-24	10-23	9-30	8-10	12-30	9-30
Rákóczi	8-17	12-37	9-37	1-31	10-30	9-37	8-17	12-37	9-37
Maglód	8-44	1-14	10-37	1-38	10-37	9-44	8-44	1-14	10-37
Gyömrő	8-52	1-22	10-47	1-46	10-47	9-52	8-52	1-22	10-47
Mende	9-00	1-30	10-55	1-54	10-55	10-00	9-00	1-30	10-55
Tápiószőlő-Tápiószőlő	9-11	1-41	11-06	2-05	11-06	10-11	9-11	1-41	11-06
Tápiószőlő	9-21	1-51	11-16	2-15	11-16	10-21	9-21	1-51	11-16
Nagykátá	9-41	2-11	11-36	2-35	11-36	10-41	9-41	2-11	11-36
Tápiószőlő	9-58	2-28	11-53	2-52	11-53	11-08	9-58	2-28	11-53
Tápiógyörgye	10-09	2-39	12-04	3-03	12-04	11-19	10-09	2-39	12-04
Ujszász	10-24	2-54	12-19	3-18	12-19	11-34	10-24	2-54	12-19
Szolnok	10-27	2-57	12-22	3-21	12-22	11-37	10-27	2-57	12-22
Szajol	10-50	3-10	12-35	3-44	12-35	12-00	10-50	3-10	12-35
Pusztatanyó	11-09	3-29	12-44	3-53	12-44	12-19	11-09	3-29	12-44
Pusztapó	11-37	3-57	1-02	4-21	1-02	12-47	11-37	3-57	1-02
Mezőtar	11-48	4-08	1-13	4-32	1-13	1-03	11-48	4-08	1-13
Gyoma	12-03	4-23	1-28	4-47	1-28	1-18	12-03	4-23	1-28
Mezőberény	12-10	4-30	1-35	4-54	1-35	1-25	12-10	4-30	1-35
Békés-Földvár	12-23	4-43	1-48	5-07	1-48	1-38	12-23	4-43	1-48
Békés-Csaba	12-33	4-53	1-58	5-17	1-58	1-48	12-33	4-53	1-58
Kigyós	12-40	5-00	2-05	5-24	2-05	1-55	12-40	5-00	2-05
Kétegyháza	12-47	5-07	2-12	5-31	2-12	2-02	12-47	5-07	2-12
Országút	12-58	5-18	2-23	5-42	2-23	2-13	12-58	5-18	2-23
Bánhidai major	1-03	5-23	2-28	5-47	2-28	2-18	1-03	5-23	2-28
Lőkősháza	1-13	5-33	2-38	5-57	2-38	2-28	1-13	5-33	2-38
Kurtics	1-28	5-48	2-53	6-02	2-53	2-43	1-28	5-48	2-53
Sótronya	1-35	5-55	3-00	6-09	3-00	2-50	1-35	5-55	3-00
Arad	1-45	6-05	3-10	6-19	3-10	3-00	1-45	6-05	3-10

Arad-Tövis.									
Állomások	Gyv.	Szv.	Szv.	Gyv.	Szv.	Tvse.	Gyv.	Szv.	Szv.
Arad ind.	12-21	2-14	4-04	7-04	6-32	10-00	12-21	2-14	4-04
Glogovác	2-28	4-15	6-05	7-17	6-43	10-11	2-28	4-15	6-05
Csicsér	2-37	4-24	6-12	7-22	6-52	10-20	2-37	4-24	6-12
Győrök Ménéz	2-49	4-37	6-25	7-35	7-05	10-32	2-49	4-37	6-25
O-Paulis	2-55	4-43	6-31	7-41	7-11	10-38	2-55	4-43	6-31
Paulis	3-02	4-49	6-38	7-48	7-18	10-45	3-02	4-49	6-38
Baraczká	3-07	4-54	6-43	7-53	7-23	10-50	3-07	4-54	6-43
M. Radna (6)	12-55	5-15	5-01	7-40	7-29	11-36	12-55	5-15	5-01
M. Radna (1)	12-55	5-15	5-09	7-42	7-34	11-38	12-55	5-15	5-09
Milova-O.	3-38	5-24	6-55	8-06	7-56	12-38	3-38	5-24	6-55
Konop	3-49	5-40	7-08	8-19	8-08	12-49	3-49	5-40	7-08
Berzova	4-06	6-08	7-36	8-47	8-12	1-06	4-06	6-08	7-36
Soborsin	1-50	4-48	6-55	8-42	8-55	2-12	1-50	4-48	6-55
Zám	2-09	7-25	9-01	9-20	9-20	2-53	2-09	7-25	9-01
M. Radna	2-35	8-10	9-21	9-59	9-59	4-03	2-35	8-10	9-21
Déva	2-58	8-33	9-50	10-39	10-39	5-13	2-58	8-33	9-50
Piskl (6)	3-09	9-02	10-01	10-52	10-52	5-21	3-09	9-02	10-01
Piskl (1)	8-16	9-17	10-15	11-07	11-07	6-00	8-16	9-17	10-15
Szászváros	8-35	9-36	10-34	11-34	11-34	6-30	8-35	9-36	10-34
Alvincz (6)	4-06	10-30	11-33	12-17	12-17	7-23	4-06	10-30	11-33
Alvincz (1)	4-16	10-35	11-38	12-24	12-24	7-35	4-16	10-35	11-38
Gy-fel. (6)	4-27	10-43	11-45	12-37	12-37	7-41	4-27	10-43	11-45
Gy-fel. (1)	7-09	10-53	11-55	12-44	12-44	7-48	7-09	10-53	11-55
Tövis (6)	7-25	11-15	12-17	1-10	1-10	8-21	7-25	11-15	12-17

Tövis—Arad.									
Állomások	Szv.	Gyv.	Szv.	Gyv.	Szv.	Vt.	Szv.	Gyv.	Szv.
Tövis ind.		8-25	3-55	8-55	2-00	8-40			
Gy-Fehérv (6)		8-34	4-23	9-20	2-25	9-15			
(1)		8-43	4-32	11-21	2-30	9-18			
Alvincz (6)		8-52	4-41	11-32	2-44	9-25			
(1)		9-01	4-50	11-43	2-48	9-33			
Szászváros		9-10	5-03	12-16	3-34	10-35			
Piski (6)		9-19	5-15	12-35	3-57	11-02			
(1)		9-28	5-25	12-55	4-12	10-17			
Déva		9-37	6-29	1-09	4-27	11-51			
M.-illye (1)		9-46	7-11	1-39	5-10	12-17			
Zám ...		9-55	7-44	2-09	5-45	12-51			
Soborsin	4-15	6-34	8-17	2-33	6-19	1-39			
Berzova	5-03	—	8-58	2-57	6-57	2-15			
Konop	5-23	—	9-15	—	7-17	2-35			
Milova-O.	5-39	—	9-25	—	7-25	2-45			
M.-Radna (6)	5-55	7-28	9-37	3-24	7-32	2-55			
(1)	6-05	7-30	9-44	3-28	7-41	3-15			
Baraczká	6-14	—	9-52	—	7-53	3-25			
Paulis	6-21	—	10-10	—	7-59	3-37			
O-Paulis	6-28	—	—	—	—	3-44			
Gyereks Múze	6-38	—	10-14	—	8-16	3-54			
Csicsór	6-53	—	—	—	8-27	4-08			
Glogovác	7-08	—	10-38	—	8-28	4-16			
Arad 6.	7-21	8-08	10-50	4-33	8-53	4-33			

Van szerencsém a n. é. közönséget és volt vendégeimet értesíteni, hogy az Erzsébet-körúton (Törvényszéki palotával szemben) levő régi jó hírnévnek örvendő

Park-vendéglőt

átvettem. Főtörökvésem jó és izletes ételek és kitűnő italokkal igen tisztelt vendégeim igényeit kielégíteni.

Abonnenseket házbán és házon kívül elfogadok.

Pontos és figyelmes kiszolgálás!

Szíves pártfogást kér

Matusz Péterné,

vendéglős. 3453

Telefon szám 242.

Elektromos erőátviteli motorokat

kikölesönöz, elad és felszerel 3191

Kalmár József

villanyvilágítás, telefon és villamos csengő berendezési vállalkozó

Arad, Salacz-u. 2.

Kossuth-szobor

teleplezése alkalmára modern kötész

babér-koszorúk

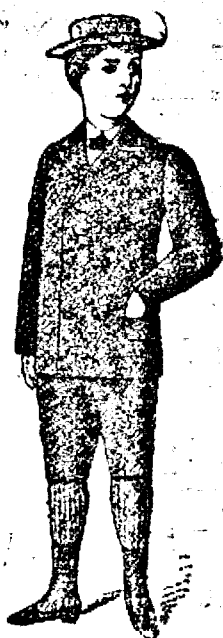
készítését mérsékelt áron elfogadjuk.

Teljes tisztelettel

Scherhag Testvérek

Andrássy-tér 18. Lőcs-ház.

Telefon 476-292. szám. 3458

Megérkeztek a legdivatosabb őszi

férfi-, fiu- és gyermek-ruhák

dus választékban kaphatók, olcsó szabott árak mellett

Frank Leó

ARAD, Andrássy-tér 9.

— (Minorita-palotával szemben) —

Gartner Samu

villanyműszerész, kerékpár és varrógép szakszerű javítóműhely

Arad, Weitzer J.-utca 2.

(Minorita-palota.) 3011

Őszi cipő-újítások.

Valódi

amerikai cipők

Weinberger János cipő áruházában

kaphatók. 2096

Arad, Andrássy-tér 20.

Telefon szám 312.

Herling Mihály

Arad, Kossuth-u. 66. (Czernóczy-mellett)

üveg, porcellán és képek kereskedése. 3331

Elvállal mindenmű üvegezési munkákat legjutányosabb árban úgy vidéken is.

Diamant Jerő

épület- és diszmi-bádogos. 1991

Műhelye és

kész áru raktára: **Kazinczy-utca 1.** (Polgári flusko-lával szemben.)

Urihölgyek szíves figyelmébe!

Ajánlom általánosan közismert jóhírnevű

angol és francia női divattermet,

hol módomban van legjobb munkaerőmmel, gyors kiszolgálással legkényesebb igényeknek is megfelelni. 3461

Nagyrabecsült vevőim és a n. é. uri hölgyközönség szíves pártfogását kéri továbbra, kitűnő tisztelettel

Weisz Samu

angol és francia női szabó

Weitzer János-u. 10.

Használt

ólom

megvételre keresztek

Könyvkötészetünkben egy ügyes fiatalulónak

Skorona kezdőfektetése

felvétetik

Bővebbet a kiadóhivatalban

Nagymennyiségű

pléh-pánt

és

maculatura

jutányos áron

eladó.

14837-1909. kh. sz.

Hirdetmény.

A f. évi szeptember hó 1-én életbe lépő 1909. évi II. t. c. a. kivándorlás tekintetében az 1903. IV. törvénycikk 2. §-ában felsorolt korlátozásokon kívül újabb korlátozásokat is állapít meg, melyek 1909. évi szeptember hó 1-től kezdve azokra is kiterjednek, akik utlevélüket a törvény életbeléptetése előtt kapták, de még ki nem vándoroltak.

A 105858/XI - 1909. B. M. számú belügyminiszteri rendelet életében az 1909. évi II. törvénycikk életbeléptetése előtt kiadott utlevelek f. évi augusztus hó 31-ike után csak azon esetben használhatók fel kivándorlás céljaira, ha abban a lakhelyük szerint illetékes utlevél kiállító hatóság igazolja azt, hogy az utlevél tulajdonosa a kivándorlásban az 1909. II. törvénycikk 2. §-a szerin korlátozva nincsen.

Felhívom ennél fogva mindazokat, akik kivándorlás céljaira hivatalomnál utlevelet nyertek és csak f. évi augusztus hó 31-ike után szándékoznak utrakelni, hogy az utleveleikkel a fent említett rendelet által megkivánt záradékolás eszközölhetése végett hivatalom utlevél ügyosztályánál a saját érdekükben is jelentkezzenek, mert mindazok a kivándorlók, akiknek korábban kiállított utlevele a most előírt záradékkal ellátva nincs, az 1909. évi szeptember hó 1-től kezdődőleg a rendőrhatalóságok által utjukban feltartóztatva és visszautasítva lesznek.

Arad, 1909. évi augusztus 15.

Sarlot,
főkapitány.

APRÓ HIRDETÉSEK.

Magyarországi lapok
gyon 24. a
Működési helye:
Központi irodájuk az 22. szám.
Telefon szám: 181.

Tudakozódási körük a hirdetés alatt levő címekre vonatkozik.

Am apró hirdetések előre fizetendők.

Dein sorozatban minden sor egyenkénti kiadásának ára 4 fillér, vastagabb betűkkel 5 fillér. — Családot kereső vagy családnak ajánló apró hirdetés 30 szögig 50 fillér, minden további sor 4 fillér. — Hirdetést levélzettel 30-50 fillérért és 1 koronáért kaphatók lapunk elárultó helyein.

Zálogházból

gyémánt és brillians fülbevalók és gyűrűk, aranyláncok, mindenféle ékszereket ezüstneműeket ki váltok és veszek. Farkas Streicher Arad, Tökölly-tér 1. 1771

Őszi Divat Album,

utcai, házi toilette, Costüm, Blous és alj, valamint gyermekdivat album. Összesen 700 divatképet tartalmaz, a vaskos, 70 oldalas könyv ára színes képekkel K. 2:50. Kapható: Ingusz I. és Fia könyv-, zenemű- és papirkereskedésében Aradon. 178

Mezőgazdasági

gépüzletben egy fiatalember, ki a magyar és román nyelvet bírja, felvétetik, szakmabeli előnyben részesül, ugyanott ügynökök magas jutalékra felvétetnek. Cím a kiadóhivatalban. 3432

Könyvszekrény,

modern, eladó. Tölgyfa, nickel vasalással, üveg ajtókkal. Két méter magas és széles. Irattárnak is használható. Forray utca 2/a. I. em. 3438

Arad-Séga

Koszoru-utca 35. szám alatti két ház és a hozzátartozandó épületekkel, továbbá 3024 m² területű jó karban lévő szőlőskerttel együtt, szabad kézből eladó. Bővebbet Fejsze-utca 39. szám alatt. 3442

Keresek

vegyeskereskedésembe egy ügyes segédet, aki a rőfös áru szakmájában is jártas. Ajánlatok igényekkel együtt Weisz Mórhoz, Székudvarra intézendők. 3435

Jómenetű,

csinos berendezésű fűszer fizet italmérési engedéllyel, forgalmas utcában jó vevőkörrel: betegség miatt eladó. Cím a kiadóhivatalban. 3447

Orpingtonok,

remek szép aranyárga és hófehér angol törzsek idei és tavalyi ivadéai, mérsékelt árba kaphatók Ternyeynél Arad, Demeter utca 92. 3445

Világosan,

közel a községhez hegy derekán van egy 4¹/₂ holdas délnékvő teljesen termő, kitünő fajokkal beültetett fagymentes szőlő idei terméssel, nagy kolnával, 2 szoba, konyha, kamara butorokkal és minden szükséges edényekkel és felszereléssel, motorállomás mellett eladó. Bővebbet a kiadóhivatalban. 3422

Eladó

rozszupszalma nagyobb mennyiségben Pichler János urnál, Eötvös-utca 2. 3422

Eladó ház!

Máriaradnán, ujtemető-utcában remek fekvésű egészséges családi ház, 7 évig adómentes, 2 utcai szoba, 2 célszerűen lakható melléképülettel, nagy szőlő- és gyümölcsösökkel jutányos árban eladó. Ugyanott egy házhely eladó. Értekezhet a helyszínen, Kucsos Pál tulajdonossal. 3424

Családi uri ház,

uj, adómentes, nagy kerttel eladó. Bővebbet tulajdonosnál Arad, Demeter-utca 92. 3446

Ház eladás.

Demeter-utca 90/b. sz. magányos uri ház, áll 3 szoba, konyha, kamara, mosókonyha, nagy pince és kertből előnyös feltétel mellett eladó. Bővebbet Demeter-utca 86. sz. alatt. 3359

Angol vagy német beszédet

vagy német keresk. levelezést tanít tökélyig postán, személyes érintkezés nélkül havi 3 koronáért Örli nyelviskolája Aradon. 2511

Divánok, Ottománok,

I. és II. réti matracok, levarrott szalmazsákok legolcsóbb bevásárlási forrása Reiner J. Gyula kárpitos és díszítőnél Lázár Vilmos-utca 1-2. 3168

Rövid zongorát

jókarban veszek. Cím a kiadóhivatalban. 3464

Hegyaljai szőlőbirtok

vétel és eladása, Pankotától Paulisig, legelőnyösebb fizetési, illetve törlesztési feltételekkel. Weber Károly, bankbizományi iroda, Pankota. 3467

Déltáti

mellékfoglalkozást keres kettős könyvvitelben jártas állami hivatalnok, Választ „Mellékfoglalkozás” jelige alatt a kiadóhivatalba kérek. 3449

Boros Beni-tér 8.

képviselők Arad és Temes megyébe átadatnak. 3460

Gyermektelen

házas pár házmasternek ajánkozik. Cím a kiadóhivatalban. 3456

Saját termésű

tisztán kezelt kovaszinczi hegyibor dugaszolt literes palackokban kapható Scherhag J-nél Orozy-utca 26. 3459

Jó nevelésű

házi leány gyermekek mellé ajánkozik. Cím a kiadóhivatalban. 3450

Női szabószághoz

eisrendű derekas és egyéb fizetőleányok azonnal felvétetnek. Zrinyi-utca 4. a. I. em. 3448

Szőlőcsomagoló papí,

kosár függőgyekek jutányos áron kaphatók Pichler Sándor papirkereskedésében Arad, Szabadság-tér 1. sz. Telefon 308. Vidéki megrendelések azonnal eszközöltetnek. 2922

Ház eladás!

Margit-utca 8., Lehel-utca 14., Ujmikálaka 444., Ujmikálaka 443. új házak előnyös feltétel mellett olcsó ár mellett eladó, Bővebbet Klein József, Radnai-ut 10. 3324

Helybéli bornagykereskedő

cégnél 9 év óta alkalmazásban álló és az összes irodai teendőket valamint az üzletszerzésben is jártas tisztviselő, állást keres. Szíves ajánlatok „Jó munkaadó” alatt a kiadóba kéretnek. 3293

Kárpitos,

ki hosszú évekig a legelső műhelyekben működött, elvállal a szakmájába vágó bármilyen új és bármilyen javításokat. Olcsó és jó kivitelt biztosít. Eisenmagen Mihály kárpitos mester, Aulich Lajos-utca 8/b. sz. 3386

Jó házból való

fiu tanoncnak felvétetik azonnali belépésre Singer Antalnál, Lippa. 3377

Jó házi kosztot

keres keresztény uriháznál három intelligens fiatalember. Szíves ajánlatokat a kiadóhivatalba kérek „hárombarát” jelige alatt. 3385

Intelligens

fiatalember butorozott szobát és jó kosztot kaphat. Hol? megmondja a kiadóhivatal.

Kétfülű barna vessző-

kosár nagyobb mennyiségben eladó Färber Lajos és Testvére cégnél, Aradon. 3400

Elemi iskolai tanítónő

magántanulókat elfogad, valamint privát órákat is ad. Ugyanaz zongora órákat is vállal. Cím a kiadóhivatalban. 3412

Rövid zongorát

megvételre keresek. Háltér 12., I. em., 6. ajtó. 3418

Izraelita ünnepi imakönyvek

makzörök, olcsó és diszes kiállításban kaphatók Krausz Paulin könyvkereskedésében Arad, Atzél Péter-utca, Színházépületben. Ujévi kártyák nagy választékban. Telefon 511. 3241

Egy használt,

jó karban lévő, circa 5 mázsa szízes mérleg megvételre keresetnek. Stengl Dezső, Boros Beni-tér 15. 3415

Két jó állapotban

levő 4 lőerős gőzlokomobil, üzemszerűen változás miatt jutányos árban eladó. Bővebbet Hajó-utca 2. szám alatt, a hidépítési irodában. 3430

Kovaszinccon eladó

egy 3. kat. hold teljesen beültetett szőlő. Bővebbet Arad, Révai-utca 2. szám alatt, a tulajdonosnál. 2982

Kiadó

Egy üzlethelyiség Kossuth-utca 3. sz. alatt. 3260

Kerestetik

megvételre egy jóforgalmu mosóintézet, mely már régebben fennáll. Vétel készpénzzel. Ajánlatokat a lap kiadóhivatalba kérek mosóda jelíggel.

Újdonságok kölcsönzésre:

Tovább: Fräulein Grisebach, La Tour Versy: Tagebuch einer Verstorbenen, Auernheimer: Die ängstliche Dodo, Anzengruber: Letzte Dorgänge, Zola: Senior und Junior, Glyn: Jenseits der Wirbel, Ganghofer: Die Jäger, Wildbrandt: Die glückliche Frau, Wilde Oscar: An ideal husband, Marguerite Paul: La tourmente kölcsönzésre kaphatók Kerpel László kölcsönkönyvtárában Aradon. 262

Új női- és férfi szabó műterem,

KATONA LÁSZLÓ

Arad, Szabadság-tér 1. sz. a.

Van szerencsém a n. é. városi és vidéki nagyközönség b. figyelmét felhívni újonnan megnyitott

női és férfi szabó műtermemre,

hol minden e szakmájába vágó munkát legelőnyösebben s legelőnyösebb ár mellett elvállalok.

Szíves partfogásért esedezik

Katona László, női és férfi szabó, Szabadság-tér 1. szám alatt. 2028

Iskolai beiratási hirdetés!

Iskolai beiratási idényre.

Fischer nagyáruházának

Arad, Szabadság-tér 12.

Szenzációs olcsó árjegyzék!
Külön osztály gyermekek részére!

Gyermekek nyakkendői

Gyermekek mosó nyakkendő csokor	10 kr.
Gyermekek regatta	15 "
Gyermekek tiszta selyem csokor	25 "
Gyermekek regatta	25 "
Gyermekek plastron	29 "

Gyermekek ingei

Gyermekek ingek vasalt fehér	95 kr.
Gyermekek ingek jó minőségű sifonból	1.05 "
Gyermekek ingek puha mellű sifonból	1.25 "
Gyermekek ingek egész finom madipulánból	1.45 "
Gyermekek gallérok és manzsetták jó minőségben	

Gyermekek kalapjai

Gyermekek őszi kalap lodenből	75 kr.
Gyermekek fekete és színes	98 "
Gyermekek finomabb min.	1.25 "
Gyermekek elegáns kivitelben	1.35 "
Gyermekek sikkos forma selyem béléssel	1.50 "

Gyermekek sapkái

Gyermekek sport sapka kockás szövetből	85 kr.
Gyermekek sapka kék szövetből	50 "
Gyermekek deák sapka finom cheviltől	65 "
Gyermekek matróz sapka kék és piros szövetből	75 "
Gyermekek matróz sapka kék és piros selyemből	1.15 "

Gyermekek eső ernyői

Gyermekek eső ernyő croiseból	95 kr.
Gyermekek eső ernyő clottból	1.15 "
Gyermekek eső ernyő finom canelából	1.45 "
Gyermekek eső ernyő sergeből	1.60 "
Gyermekek eső ernyő jó minőségű selyemből	1.75 "

Gyermekek zsebkendői

Gyermekek zsebkendő képekkel	05 kr.
Gyermekek zsebkendő sifonból fehér	08 "
Gyermekek zsebkendő vászonból	11 "
Gyermekek zsebkendő jobb minőségű vászonból	14 "
Gyermekek zsebkendő fin. szín. batiszt	15 "

Gyermekek iskola táskái

Gyermekek iskola táskák viaszos vászonból	85 kr.
Gyermekek iskola táskák színes képekkel	45 "
Gyermekek isk. táskák vizm. vászonból	50 "
Gyermekek isk. táskák jó minőségű tartós	60 "
Gyermekek iskola táskák bőrből	75—1.50 "

Gyermekek patent harisnyák fegyverházi munkái

Gyermekek pat. harisnyák, árak nagyság szerint.	
Gyermekek patent harisnyák jó min.	15—27 kr.
Gyermekek pat. harisny. diamant fekete	19—39 "
Gyermekek pat. harisny. dupla sarokkal	27—45 "
Gyermekek pat. harisny. legjobb min.	32—57 "

Különböző tárgyak gyermekek részére!

Gyermekek nadrág tartók gumiból	19—35-ig.
Gyermekek zsebkendő fehér és barna csonttal	20—30-ig.
Gyermekek fogkefék	10—25-ig.
Gyermekek pénz erszény bőrből	10—50-ig.
Gyermekek patent zseb tintatartók	25—50-ig.

Férfi divat osztály! Olcsó árjegyzék!

Férfi fehérneműi

Férfi ing színes puha mellű	1.15 kr.
Férfi ing sifonból piquet mellű	1.35 "
Férfi ing angol zephirből színes	1.45 "
Férfi ing egész finom fehér damaszt mellű	1.65 "
Férfi ing egyedüli különlegességem drapp csikos	1.75 "

Férfi kalap ajándékok!

Férfi kalap jó minőségben	1.25 kr.
Férfi kalap megbízható jó minőségben	1.50 "
Férfi kalap színes és fekete legújabb forma	1.75 "
Férfi kalap elegáns, finom gyapjuból	2— "
Férfi kalap legfinomabb nyulszőrből	2.50 "

Férfi esőernyők!

Férfi esőernyő croiseból	1.15 kr.
Férfi esőernyő jó minőségű clottból	1.35 "
Férfi esőernyő tartós canelából	1.50 "
Férfi esőernyő glória selyemből	1.75 "
Férfi esőernyő finom selyemből	1.95 "

Férfi nyakkendői óriási választékban!

Férfi batiszt csokor szép mintákban	11 kr.
Férfi batiszt regatta szép mintákban	19 "
Férfi selyem csokor gyönyörű szép mintákban	25 "
Férfi selyem regatta gyönyörű szép mintákban	35 "
Férfi nyakkendő tiszta selyemből ujd.	50 "

Különböző férfi divatcikkek!

Nagyválasztéku zsebkendő dr.	19—25 kr.
Jó minőségű nadrágtartók drb.	35—50 "
Jó minőségű harisnyakötők drb.	39—50 "
Nagy választék divatos kezelt gombóban	25—50 "
Jó minőségű köpör lábravaló alkalmi vétel	95 "

Férfi harisnyák!

Férfi harisnya maccoi nyerszín párja	19 kr.
Férfi harisnya színes és fekete párja	25 "
Férfi harisnya divatos csikos párja	29 "
Férfi harisnya különlegesség legújabb minták párja	35 "
Férfi harisnya tiszta cernából párja	45 "

Női divat osztály!

Női fehérneműi

Női ing sifonból himzéssel díszítve	85 kr.
Női ing madipulán gyönyörű himzés betéttel	1.15 "
Női ing finom vászonból kézi himz.	1.50 "
Női ing finom franc. batisztból szín.	1.75 "
Női ing rumburgi vászonból kelen-gyének	2.00 "

Különböző női divatcikkek!

Női selyem esernyő alkalmi vétel	1.75 kr.
Női selyem övek, fekete és színes	50—95 "
Női selyem gumí övek, fekete és színes	95—1.50 "
Női kiegészítők, bőrből legújabb	45—90 "
Női selyem nyakkendő és divatos gallérok	

Női harisnyák!

Női harisny. kötött szín. és fekete párja	35 kr.
Női harisnyák színes csikos legújabb divat párja	39 "
Női harisny. mintázott tiszta cernából párja	50 "
Női harisny. flour fek. alkalmi vét. párja	65 "
Női harisny. flour áttört egész fin.	95 "

Elsőrendű helybeli készítményű CIPŐKBEN óriási választék.